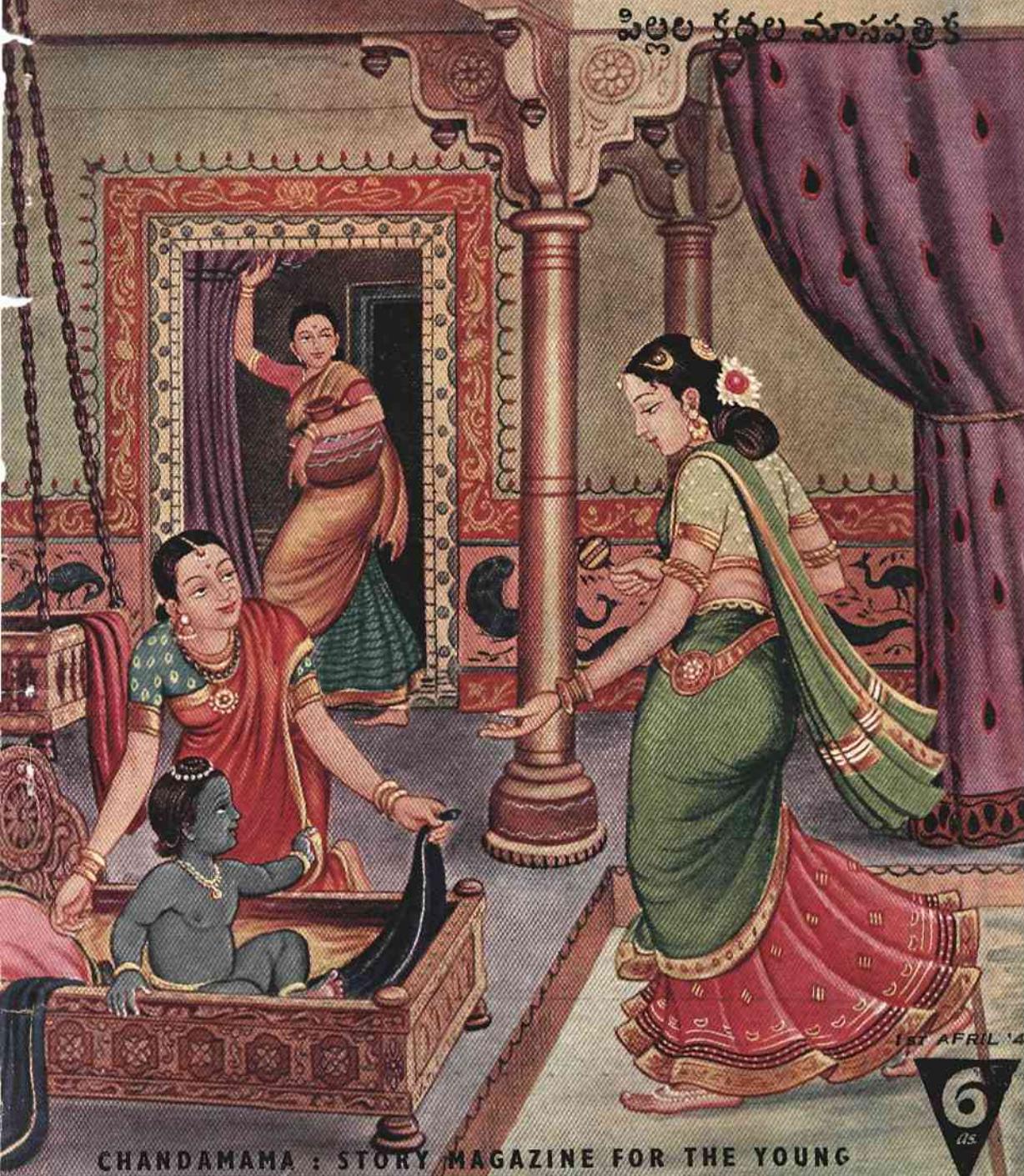
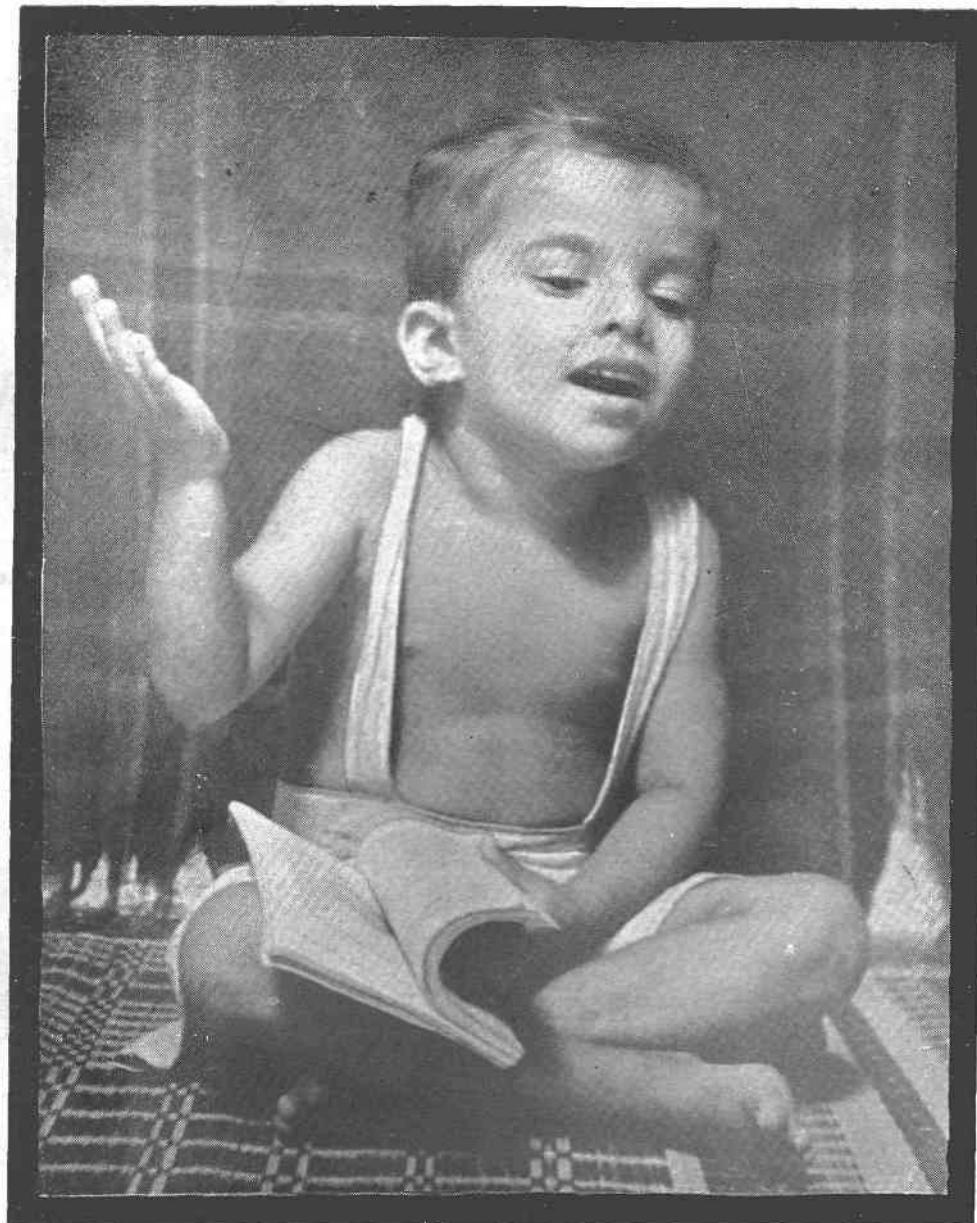

చందమామ

పిల్లల కృతల మాసపత్రిక

1ST APRIL '14

Chandamama, April '49

Photo by ' Gopi '

సా - రీ - గా - మా - పా - థా - నీ - సా

30-3-49 ఉగాదినాడు ఆంధ్రదేశమంతటా విడువల !

వెలెకారి

జీవిట్ డాక్టర్ (దాని కస్టా)

★
కాదుకష్టం చేసి తీవికం
గడుపుకానే ఒక యువతి
తీవిక కథ - హృదయాల
కదిలేటల్లు చిత్రించబడ్డాచి.
దారిద్ర్యం - ప్రార్థనలు -
యూతనలు - ప్రేమ -
పరిహసం - విజయం -
సంతోషము ప్రతిచించించే
కథ
★

పూర్వా రిలెక్షన్

చందులు మాము

ప్రస్తుతి వ్యవస్థా ప్రార్థన

ఈ సంచికలో యివి
చదువుకోండి

విషయము	పేజీ
బోస్ఫోరము	12
తూరీగ పుట్టుక	13
బాలనాగమ్మ	17
బాదరాయిలు సంబంధం	25
దేవతా ఫిడెలు	28
పిశాచిని	33
బోస్ఫోరాజు	39
పాపిషై ముఖాలు	43
పిల్లల పెంపకం	50
విజ్ఞానంలోని గమ్మతులు	52

ఇవన్నీగాక పజిలు, ముగ్గులు,
చిక్కుచదరాలు, చిక్కుబోప్పులు,
ఇంకా, ఇంకా ఎన్నోవున్నె.

చందులు మాము ఆఫీసు
పోస్టుబాసు నెంబరు . 1686
ముద్రా సు . 1.

ఆరోగ్యవికి, రుచికరావికి

హజలకు, వివాహాలకు

గెంచియారం మార్కు
కర్రాప్రవాస
ఉపయోగించండి.

గొప్ప లజ్జ పూర్వప్రేక్షక కోర్టు
అప్పాదువు వాయిక తథా మత్తులు

ప్రసిద్ధాంధ కేంద్రములలో త్వరలో విడఁదల కానున్నది!

వక్షిరాజావారి

‘పవత్కొడి’

(తమిళం)

T. R. మహాలింగం - రాజమహారి - వరదన్ - సరోజిని

N. S. కృష్ణ - షఠరం - లలిత - చంద్రిని

డైరక్టర్ : శ్రీరాములు నాయ్దు

Distributors for Andhra, Ceded and Nizams :

RAJASHRI PICTURES LTD.,

VIJAYAWADA - GUNTAKAL - SECUNDERABAD

స్వర్ణ త్రప్తి వికాసము సర్వశోభ

Golden
Jubilee
1898 - 1948

ఎండితె డిగో హోలా బాయ్లపార్
జీవమృతము

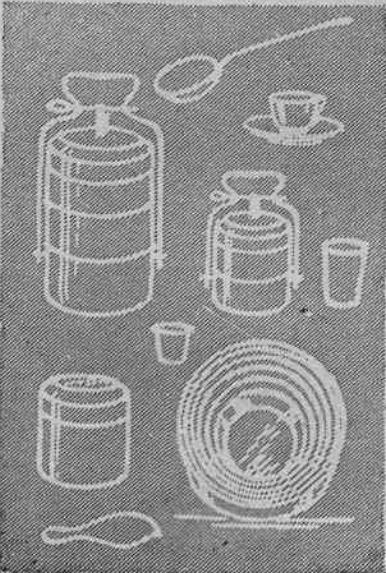
ఈ వాయిపురు పరిగ్రస్తము ద్రవ్యము, నెగ్నింగ్ మధుబీమయి కర్తవ్యము ప్రాచీన వాయిపురు అనుమతించారు, ఇంచ లాట్ మాన్యమాన్యముగా ఉన్నదిగా, ఏం వికాసములో నీటి వాయిపురు కోటి జీవి విషాదులు చేయాలు. ఈ జీవమృతము ప్రాచీన మధుబీమయి కర్తవ్యము వాయిపురు “జీవమృతము” మార్కెట్ ల ఉత్సవములు ప్రాచీనమైన అంశముల చేయాలయి.

ఆయుర్వేదాత్మము లిఖితద్రోధి
(పాప్తతము 1898)
మద్రాస, 17

గ్రాంట
ప్రైవెనెనెస్ స్టీల్ పాతలు

మానిపాపు, ఎప్పుడు కాంతిగా నుండును.
చోక, అందమైనవి.

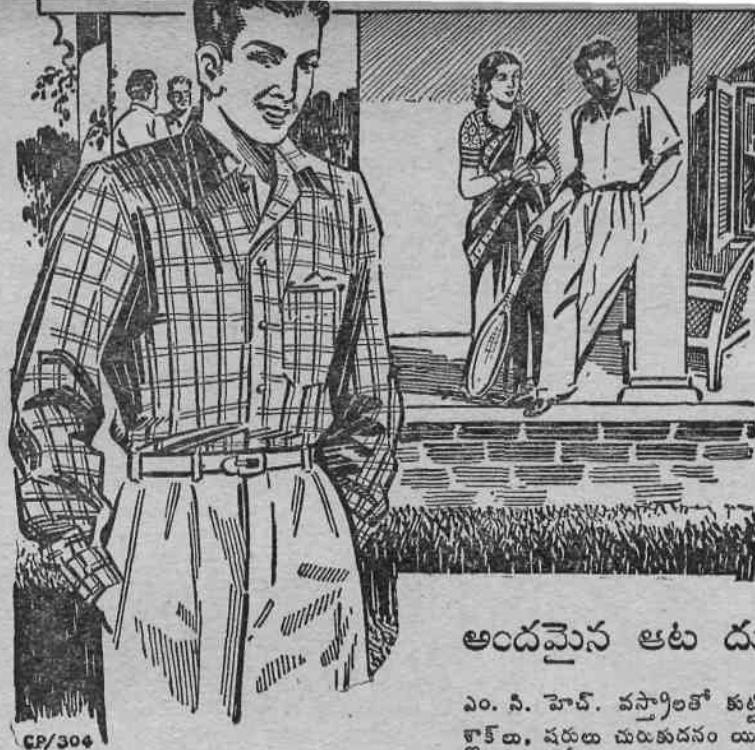
రోబాయ, డబరా, లిఫన్ కారియడ్, కప్పులు,
అడుగుపెట్లు, సూపులు, ప్లెట్లు, పచ్చది కిన్నుం
పెట్లు, బెర్రిగంపెట్లు, అన్నక్కట్లు, కడ్లా, వడ్లా

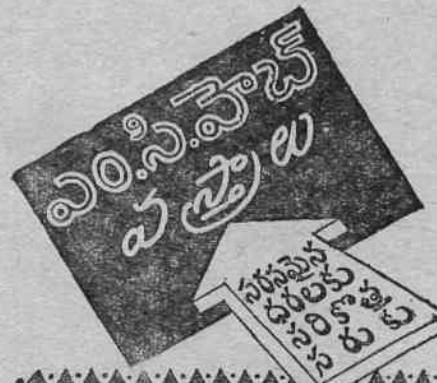
ప్రతి యంటికి, హోటలుకు కావలనిన
వరికరముల న్నీ యు దొరకును.
ఇని అన్ని వ్యాపారుల దగ్గిర చిక్కును.
మా షోరూమును నందర్చించండి
498, మింట్ స్టీల్, మద్రాస, 3.

మాస్ట్యూపాక్చర్లు :

• ఇండియన్ మెటల్ &
మెటలరికల్ * కార్బోరేషన్
498, మింట్ స్టీల్
MADRAS

CP/304

అందమైన ఆట దుస్తలు

ఎం. ని. హెచ్. వస్త్రాలలో కుటీన సూటులు, క్లాక్సులు, షర్టులు చుట్టుడనం యస్టాయి. అ దుస్తల ఆకొరం డెడిబోకుండా, వేలి ఆర్జును అస్ట్రేప్ లెట్టుకుంటాయి. ఎండక వెరిని బోని రంగులో స్రోంపారులు, షర్టుఫులకు నచ్చుకూతున రకములలో ఈ ఎం. ని. హెచ్. వస్త్రాలు ప్రెక్షేకంగా తమాయచెయ్యుటావి. అతి ఘోరువుగా, మంచయ మదిబోకుండా ప్రెక్షేక నాట్యం కలవి. పీటలో చర్లు దనం, పోయి, ఆనందం కలగుతాయి. పరితుర్లం గాను, అపురుషంగానూకూడా వుటాయి.

ఇంక చేసికూడా పీటి భర నరసం.

ఆటలకు, విట్రాంతిక పనికిచ్చే ఎం. ని. హెచ్. వస్త్రాలలో
అనేక ఆక్రమంత వస్త్రాలను చూపమనండి.

మద్రాసు హండ్ లూం వీవర్స్ ప్రావిన్సీయల్
కో-ఆపరేటివ్ సౌనైటీ, లిమిటెడ్.

‘పంతు వేవు గార్డెన్స్’ 84, శాంథియన్ రోడ్డు, ఎన్నారు, మద్రాసు.

మంచి మంచి పుస్తకాలు

మా ప్రమాదాలు అన్ని పాగినెలాదమ్ము బుక్ పొల్పులోనూ దేరడుతచి. లేదా మాకు వాయంది. ఒకెనోరిగా 6.0.0 పుస్తకాలు కెప్పించినవారికి పొస్టు కఱ్పులు షేషే భరింజెరము. తైజరిలకు, పుస్తక వ్యాపారులకు మంచి కమీషన్ ఇవ్వబడును. విషాలకు వ్రాయంది.

శర్తీభాఖు రచనలు

ఎగ్గత	[నపల]	1	12
ఉడ	..	1	8
శేచారు	..	1	8
పల్లీయుట	..	1	8
శబదిన	..	1	0
చంద్రనాద	..	1	0
వరిచేక	..	0	12
సందేరి	..	0	12
చంప్రత	..	0	12
హౌమాంగిది	..	0	12
ఎప్పుంచి	..	0	12
మావారు	..	0	12
రాసార	..	0	12
మహేశురు	[కతల]	0	12
నారింహార్య	[వ్యాపం]	0	12

దిట్టెక్కివు నవలలు

కథపటిమాట	[రాధాకృష్ణ]	0	12
మాయమైన మటిపోరం	..	0	12
కప్పిపోయన పెళ్ళికూతురు	..	0	12
కిగినశాస్త్రి	..	0	12
సారిపోయన యుద్ధాశ్రేణి	..	0	12
దివాలా ఎస్తేత్	..	0	12
అంతశేషి ఆశ	..	0	12

చక్రపాణి అనువాదాలు

పాపద్వేషి [మైల్]	అనువాదం	కతల	1	8
వరాణయం	0	12
ఉదరనిమి కం [సాలకం]			1	0
వర్లిషురం చిందవిలో [రాముహాదరి]	0	12		
పూమమంతువి స్వప్సుం [వరకురాం]	0	12		
మెట్లవేదాంకం [వనపూర్తి]	1	0		
బెంగారీకతల [మనోమైల్ నికి కతల]	0	12		
ప్రగల్పమేరుతు [అశ్విత్తు కతల]	0	12		
పాంచసవ్యం [రాణియు కతల]	0	12		
రిష్టోక్షు [సాలకం]	0	12		
ఒంచికర్మ [వరకురాం కతల]	1	0		
సంధి [యతీంద్ర మోహనసింహా]	1	12		

కుటుంబరావు రచనలు

విలవసీరు [అశ్విత్తు కతల]	1	8
ముందివాడు ..	1	0
శాంబెరపుడు ..	0	12
వర్ప్రసాదం ..	0	12
కవిరాట్లు [గచ్ఛికల]	0	12
చుంబెని మహిషి [నపల]	0	12
అరుణోదయం ..	1	0
మారుపేద్లు ..	0	12
మికేం కావారి ..	0	12
ప్రమాణోగులు [సాలకం]	1	0
ఆరిశేరిన పుటం (విదేశ కతల)	0	12
రఘున కరయ	0	12

యువబుక్ డిపో

పొస్టు బాక్సు నెం. 1686, మద్రాసు, 1.

త్వరలో
వడుదల!

R. ఎంబ్రోజన్ ప్లాటినమ్ వారి

రఘురావు

భూనంకుతి... అంజలిదేవి... నాగీశ్వరరావు... లివరావు...
చైరెక్స్.. R. ఎంబ్రోజన్.

SARMA TV

వ చ్చ చున్న ది !

తెల్కెరు :
H. V. బాబు

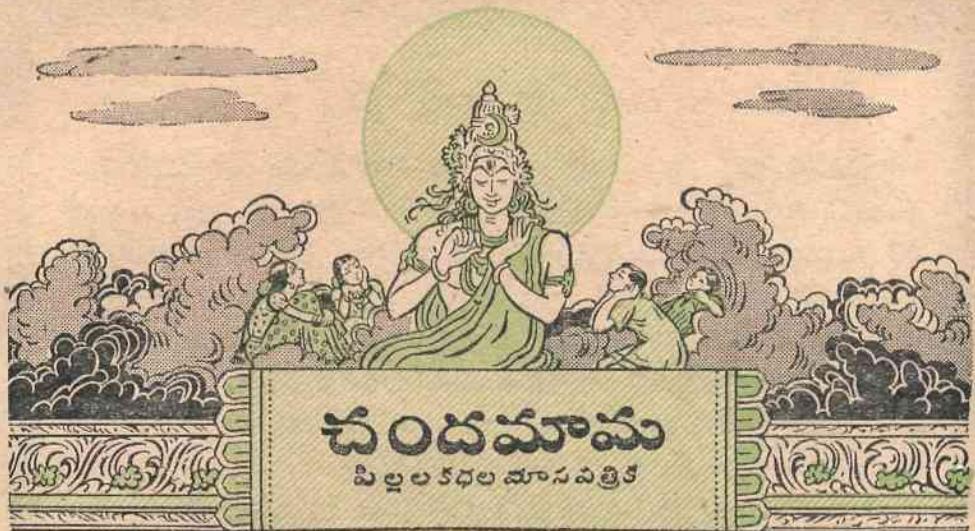
ప్రాదియో :
శోభనా చల

కృష్ణవేం - బుయేంద్రమణి - డా॥ సుఖ్మావు - రాళ్ళథండి
లింగమూర్తి - సూర్యకాంతం - అరణి - పత్యవతి సటించిన
అద్భుత చిత్రము

Sole Distributors :

CHAMRIA TALKIE DISTRIBUTORS

Madras - Vijayawada - Guntakal - Secunderabad

సంపుర్ణ 4
చందీ 4

{ సంచాలకుడు : చక్ర పాటి }

మార్చి
1949

ఉగాది పండుగ

మీకు శుభముల నిచ్చగాత !

అ ట్రీ మీ ది బో మ్యూ

‘కృష్ణదు పట్టి పెరుగుతున్నాడు’ అని యోగమాయ చెప్పినప్పటినించీ కంసునికి గుండెలో గుర్రాలు పరుగులు పెడుతూనే వున్నాయి. ఎలా అయినా సరే కృష్ణాణి పట్టి చంపితేకాని తన ప్రాణగండం తప్పదని అతను నిశ్చ యించుకున్నాడు.

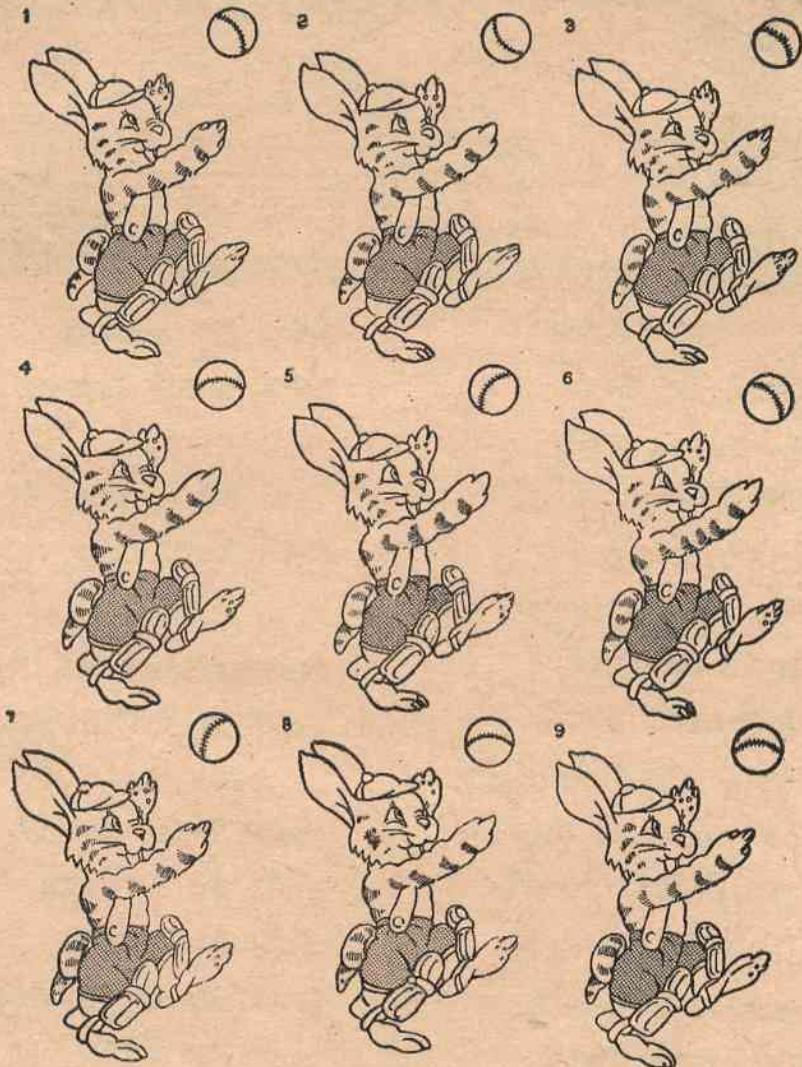
ఆప్రకారం ఆనాడే భటులను పంపి గోకులంలో పుట్టి పెరుగుతున్న బాలు రందరినీ చంపమన్నాడు. ఆలాగే భటులు పోయి గోకులంలో ప్రతి యిల్లూ వెతికి బాలకులందరినీ చంపారు. అయినా ఇంకెక్కుడయినా దిగుబడి ఉంటారేమోనని కంపుడికి అనుమానం వేసింది.

అందుకని, పిల్లలను చంపటంలో నేర్చరి అయిన పూతనను ఈ పనికి నియమించాడు. పూతన పల్లెపల్లెలు వెతుక్కుంటూ, కంటపడిన శిశువుల నందరనూ చంపివేస్తూ చివరకు, గోకులం చేరుకుంది. కృష్ణదు నందుడి యింట్లో పెరుగుతున్నట్టు తెలుసుకొని, ఒక అప్పరన రూపంతో నందుని ఇంట ప్రవేశించింది. మామూలు మానవ ప్రీ లాగనే కనబడటంచేత, అమెను ఎవరూ అడ్డుపెట్టలేదు.

“అహ్మా, నా ముద్దుల కృష్ణడేడి! చిన్నారి కృష్ణడేడి!! ఒక్కసారి ఎత్తుకో నీయిండ్చూ!!!” అంటూ పూతన శిశువును ఆఖిమానంతో ఒడిలోకి తీసుకొని, ఎంతో ప్రేమతో తన విషపురోమ్యులతో బాలునికి పాలివ్వు నారంభించింది.

జంట్లోవాళ్ళు తెలుసుకోలేక పోయారు గాని, కేవలమూ పరమాత్ముడే అయిన కృష్ణనివద్ద పూతన మాయలు పనికివస్తాయా?—పూతన పాలు తాగుతూన్న మాయల కృష్ణదు, పాల ధారలతోపాటు అమె జీవధారలను కూడా పీల్చివేశాడు.

మరణవేదన భరించలేక, ‘అమ్మాయ్, బాబోయ్!’ అంటూ పూతన, భూమి ఆకాశమూ దద్దరిల్లెటట్టు బోబ్బులెట్టుకుంటూ, నిజరూపంతో పర్వతం లాగ నేలని కూలింది. ఆ పెద్ద కథెబరంపయిన కూర్చుని, భయంలేకుండా బాల కృష్ణదు ఆడుకొంటున్నాడు. అప్పుడు అందరూ, ఆ అప్పరన పూతన కదా అని పోల్చుకొని, బాలకృష్ణని ఆద్భుత లీలలకు ఆశ్చర్యపోయారు.

ఇక్కడ పున్న తెమ్మిది బొమ్మలూ అన్ని అన్ని రకాలుగా ఉన్నట్టు
కనిపెస్తున్నయ్యకదూ? కానీ, నిజంగా అలా లేపు. తెమ్మిదింటిలో
రెండు బొమ్మలు అచ్చగా ఒకే మాదిరివి పున్నయి. ఆ రెండూ ఏవో
కనుకోడ్దండి. మీరు కనుకోడ్దండి. జవాబుకి 51-వ పేజీ చూడండి.

కన్నయ చెట్టి సత్రములో
 చిన్నిరాజు బిన చేశాడు;
 దివానుగా రా రాజుతో
 సవాళు దీస్తున్నా దేవో.
 ఇంతలోన జోస్యము చెప్పే
 కంతిరి శాస్త్రీలు వచ్చాడు;
 రాజువారి బింద్రోతుల్
 రత్నకంబళము పరిచారు.
 శాస్త్రీలు నవ్యతు గూర్చుండి,
 చంక గ్రంథ మటు పెట్టాడు;
 చౌరవ చేసుకొని రాజుతో
 జోస్యము చెప్తా నన్నాడు.
 రాజువా రూకొదుతుంటే,
 రవ్వులు రాలిపి పోశాడు;
 చివరకు రా జెసుబది యేండ్రే
 జీవిస్తాడని పలికాడు.

దిగులు పుట్టి రాజువారు
 దివాను వంకళు చూచాడు.

దివాను

“తమ రెన్నేడులయా ! జీవి
 స్తారో పెలవి” మృన్నాడు.

జోస్యములు
 “అయ్యగారికంటే పది రెం
 డ్లదన” మృనుకోమన్నాడు,

* * *

మంతిరి బాకటు దూశాడు,
 కంతిరి తల దెగవేశాడు.
 కలవరపడి రాజువారు
 పులుకు పులుక్కున చూస్తుంటే

దివాను

“లభంగు వెధవల జోస్యము లీ
 లాగుంటవి పొ” మృన్నాడు.

రచన : ‘ఏటుకూరి’

త్రికాలిగీ ప్రముఖులు

క్రిందటసారి 'ప్రాద్యతిరుగుడు పుష్య' కథలో సూర్యమహారాజును గురించి కొన్ని చిత్రాలు విన్నాము—ఆయన కోటి ఒకటి తూర్పుదికుక్కన ఉన్నదని, ఆ మహారాజు ప్రతిరోజునా ఉదయానే ఏదుగుల్లా ల రథంమీద బయలుదేరి, అకాశం మధ్యగా పడమటిదిట్టుకు పికారు పోతూపుంటాడనీ.

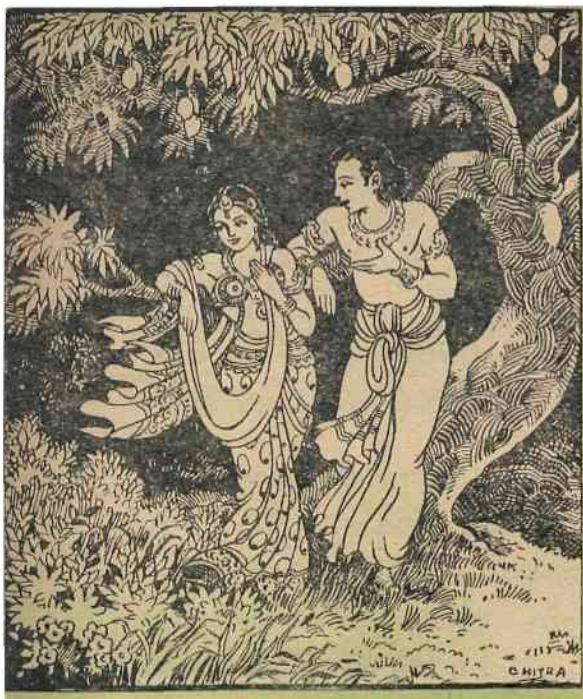
సూర్యమహారాజు కోటలు చాలా అంద పైనవి. వాటి ద్వారాలూ, తలుపులూ విలు వయిన చక్కటి మంచిముత్యాలతో తయారయినవి. ద్వారాల తలుపులు తెరిచేందుకూ, మళ్ళీ మూసెందుకూ సుందరమైన ఒక దేవకన్య అక్కడ ఉంటుంది.

ఆ దేవకన్య ధరించే జరీదుస్తులు ధగ ధగ మెరిసిపోతూ వుంటాయి. ఆమె జాత్రు పాదవుగా, అందంగా, బంగారు చారుతో నిగనిగలాధుతూ వుంటుంది. ఆమె మంచి మనస్సు కలది. అందుకని, ఆ దేవకన్యను

చూస్తే అందరూ ఆభిమానం చూపుతారు. మానవులా, దేవతలుమాత్రమే కాదు, నేరులేని జంతుపులు, పక్షులు, వృక్షాలు కూడా ఆమెపైన ప్రేమ కలిగిపుంటాయి.

మహారాజుగారి కోటలో ఆ దేవకన్య చేయలవలిసిన పని ఒక్క కే : ఉదయాన్నే మహారాజు బయలుదేరేటప్పుడు రథం వెళ్లటానికి తూర్పుకోటద్వారాలు తెరవడం, వారు వెళ్ళగానే మూసివేయడం. మళ్ళీ సాయంత్రంవరకు ఆమెకు మరేపనిలేదన్న మాట. రోజు రోజంతా పగటిపూట ఆమె యిష్టం పచ్చిన చోటు తిరిగి రావచ్చు.

సాయంతాలం అయ్యేనరికి సూర్యమహారాజు పికారు పూర్తివేసుకొని, పడమటి దిక్కున ఉంటాడుగా ? మరి, ఆయన రథం పడమటి దిక్కున ఉండే కోటలోకి పోవటానికి అక్కడి ద్వారాలు తెరవాలి. అందుకోసం సాయంతాలం అయ్యేనరికి

CHITRA

దేవకన్య పడమటి దిక్కున సెద్దంగా
కనిపెట్టుకుని ఉండాలి. ఇచ్చుటు కోట
ద్వారాలు మూనివేస్తే మల్లి మరునాడు
ఉదయంపరకూ ఆమెకు పనిలేదు.

తీరికనమయింలో దేవకన్య భూలోకా
నికి వచ్చి, నదీతీరములవెంటా, అరబ్బు
ములవెంటా తిరిగేది. ప్రకృతిలో అంద
చందాలు చూచి ఆనందించి, వేళ తప్ప.
కుండా తన విధిని నెరవేర్పుకునేందుకు
మల్లి కోటకు వెళ్లిపోతూ వుండేది.

ఒకరోజున ఆమె ఇలాగే భూలోకానికి
పచ్చి అడవిలో సంచరిస్తుండగా, వనరాజు

ఆమెను చూచి “టిప్పొ ! ఈమె ఎంత
చక్కనిది !! ఇటువంటి సుందరిని నేను
ఎన్నడూ చూడలేదు. ఈమెను పెళ్లాడితే
ఎంత బాగుండును !” అనుకొన్నాడు.

ఈ వుద్దేశం ఆమెతే చెప్పేసరికి, దేవ
కన్యకూడా అందుకు ఇష్టపడింది. తాని,
ఆమె పెళ్లి చేసుకుని వనరాజుతో భూలోక
మందు ఉండిపోయినట్టయితే అక్కడ
ఉదయమూ, సాయంతాలమూ సూర్య
మహారాజుగారి కోటద్వారాలు ఎవరు
తీసారు ? అందుకని, ఆమె వనరాజును
పెళ్లాడినప్పటికి ఆయనతో ఉండిపోవటప
మానేసి, రోజు తీరిక వేళలలో పచ్చి
భర్తసేవ చేసుకొని పోతూపుండేది.

ఇలా వుండగా, ఒకనాడు దేవకన్య పచ్చి
చూచే సమయానికి వనరాజుకు అకస్మా
తుగా జబ్బుచేసింది. అతను ఒక చెట్టు
కింద కటికనేలపయిన పడుకొనివున్నాడు.
ఆమెకు భర్తపుగురించి బెంగపట్టుకుంది.
“నా భర్త భూలోకంలోనూ నేను దేవ
లోకంలోనూ చెరివెకబోటా ఉండటంవల్ల
ఆయనను నేను సరీగా కనిపెట్టి ఉండ
టానికి వీలుగాలున్నది. పోనీ, నేను సూర్య
మహారాజుగారి కోలువువదిలి భూలోకంలో

ఉండిపోదామంచె, అది అసలే ఏలుకాదు.
కనుక నా భర్తనే దేవలోకంలోకి తీసుకు
పోయే ఏర్పాటు అలోచించాలి” అనుకుంది.)

ఈ నిశ్చయంతో ఆమె దేవతల అధిష్టత
వద్దతు వెళ్లి “దేవంద్రా! నా భర్త ఐనటు
వంటి వనరాజు భూలోకమందు ఉండి
పొవటంచేత ఇక్కడ నాకేమీ తోచకుండా
పున్నది. ఆయనకూడా నాతో ఉన్నట్టయితే,
నా మనస్సుకి ఉత్సాహంగా ఉంటుంది.
అందుచేత నాపైన దయపుంచి, మేము
ఇద్దరమూ ఇక్కడనే కలసి ఉండటానికి
అనుమతి ఇప్పించవలసిం ” దని కోరింది.

ఇందుకు దేవేంద్రుడు ఒప్పుకోగానే,
మరునాదు ఆమె వనరాజును దేవలోకం
లోకి తెచ్చుకుంది. దేవలోకంలో ఉండే
వాళ్లకు ముసలితనం రాదుట, చావులేదుట.

అయితే తన భర్త దేవలోకంలో ఉండ
టానికి మాత్రమే దేవకన్య అనుమతి
కోరిందికాని, అతనికి తమపలె ఎప్పటికి
ముసలితనం రాకుండా చేయాలని కోరుకో
లేదు. అందుకని దేవకన్య, వనరాజు
కలసి దేవలోకంలో చాలాకాలం హాయిగా
ఉన్నప్పటికి, భూలోకంలో నివసించే
అందరకులాగనే వనరాజు కుకూడా

కొంతకాలానికి ముసలితనం వచ్చేసింది. భర్త ముసలివాడుగా ఘరిపోయి నప్పుకుకి, దేవకన్య ఎప్పటిమోస్తరుగా భక్తి శ్రద్ధలతో పతిసేవ చేస్తానేవుంది. ఎంత చేసినా, అతని ముసలితనాన్ని మాత్రం ఆటంకపరచటానికి ఆమెతరం కాలేదు.

క్రమంగా వనరాజుకు చేతికి క్రర వచ్చింది. ఒళ్ళంతా ముడుతలు పడటం, పళ్ళు ఉడిపోవటం, కళ్ళు కనపడకపోవ టం, కంరస్తరం హీనమవటం—ఇలాటి ముసలి లక్షీణాలన్ని కలిగాయి. చివరకు ఒకనాడు అతను భార్యను పిలిచి, “నాకు ఆఖరుడశ వచ్చేసింది. నేను పుట్టి పెరిగిన భూలోకానికి పోయి, పరుపులాగ ఉండే ఆ పచ్చటి గడ్డలో పడుతుని, విక్రాంతి తీసుకుండామనే కోరిక ఒక్కటే నాకు మనస్సులో మిగిలిపున్నది. నన్నుతీసుకు పోయి అక్కడ దిగబెట్టవలిసింది” అన్నాడు.

భర్త ఇష్టము నెరవేర్పటమూ, అతనికి అనుకూలముగా నడవటమూ ఆమె ముఖ్యమని తలచింది. “మీ సంతోషమే నా సంతోషము. నా పారపాటువల్ల మీకు ముసలితనం రాక తప్పిందికాదు. కానైతే, భూమిపైన ఉన్నపృథికి, నాతోపాటు మీరూ శాశ్వతంగా జీవించవలిసిందేకాని, మర తీంచకూడదు. మీకు పచ్చగడ్డలో ఉండ టం హాయిగా పుంటుండన్నారు గనుక అక్కడనే మీకు సొఖ్యంగా ఉండేటట్టు చేస్తాను” అని చెప్పి, ఆమె తన భర్తను తూరీగగా మార్చివేసింది.

ఊనాడుకూడా దేవకన్య, తూరీగ రూపంలో పుండే భర్తను చూడటానికి రోజు భూలోకానికి వస్తానే పుంటుంది. అందుకనే, పతిభక్తి గల దేవకన్య కంటికి కనపడినప్పడల్లా, తూరీగ ఉత్సాహంతో ఎగిరి ఆకాశంలోతిరుగుతూ పుంటుంది.

ఆక్కడ థిల్లిలో, తన విడిదిలో, నవాబీజ రాజు సుఖనిద్రలో ఉన్నాడు. ఆయనకు విషమీద ఎవరో చరిచినట్టుంది: "లేవయ్యా, లే! నీ బిడ్డల్ని అడివిపాలుచేసి ఆక్కడ హయగా నిద్రపొతున్నావా?" అనే మాటలు ఆయన చెవులలో గింగురుమన్నాయి.

రాజు ఉలిక్కిపడి లేచాడు. ఎన్నటూ కనిపించని లభ్యమ్మ కలలో కనిపించింది, బిడ్డలకేడే అయిందనుకున్నాడు. జమా బందిపని మంత్రులకు వదిలి, త్వరగా పిల్లలందరికి బట్టలూ, నగలూ, తినుబండారాలూ, బ్రఘ్మలూ కొనుక్కుని థిల్లీరాజుకు కబురైనా చెయ్యకుండా నవాబీజరాజు ఇంటికి వచ్చేశాడు. థంకాపోతని పిల్లలు ఎదురురాకపొయేసరికి ఆయనకు ఆరాటం మరింత హాచ్చింది. మాటిక్కాలదేవి ఇంటికి వెళ్లాడు. ఆవిడ ఇంట్లో ఒంటరిగానే వుంది.

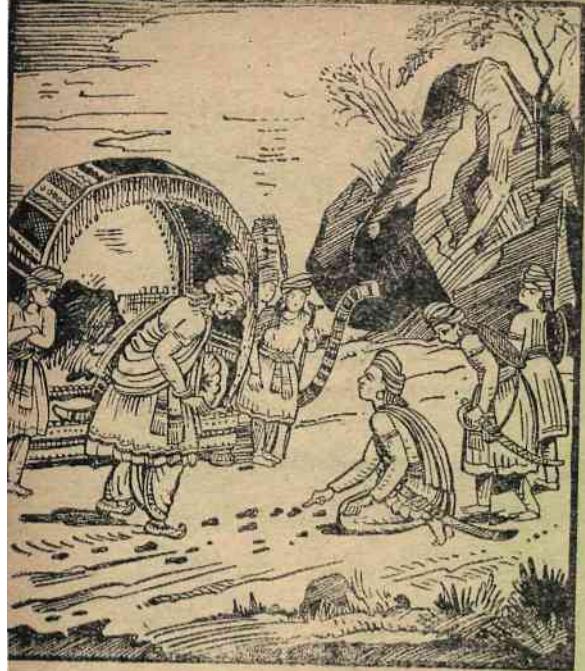
"పిల్ల లేరి?" అని అడగాడు రాజు.

"పిల్ల లేరి అని అడుగుతున్నారా ? మీ మొదటిబార్యగారు వచ్చి, ఇంట్లో కుండ లన్నీ పగులగొట్టి, శా శరీరమంతా రకిక్క పిల్లలను తీసుకుని వెల్లిపోయింది" అన్నది మాటిక్కాలదేవి. లభ్యమ్మకు మాట ఇచ్చి కూడా తాను తిరిగి పెళ్లాడినందుకు కోపం వచ్చి అమె పిల్లల్ని తీసుకుపోయింది కాబోలు అనుకున్నాడు రాజు.

వాళ్ళకోసం దేశమంతటా వెతికించాడు. దీరకలేదు. చివరకు తానే పల్లకీకిక్క వెతకటానికి బయలుదేరాడు.

అట్లా వెతుకుతూ అ డ వి ని పడిపోగా ఒక చోట అడుగులజాడలు కనిపించాయి. ఏదు జతలు చిన్నపాదాల గుర్తులూ, ఒక జత పెద్దపాదాల గుర్తులూ అగుపించాయి. అ ఏదుగురూ తన పిల్లలనీ, ఎని మిదో మనిషి లభ్యమ్మ అనీ, మాటిక్కాలదేవి నిజమే చెప్పిందనీ, ఈ గుర్తులవెంట పొతే

"చంద మామ "

పీల్లలు దొరుకుతారనీ రాజుకు తోచింది. ఆ గుర్తులు పాడుపడిన దేవాలయం దాకా వచ్చి అగిపోయాయి. దే వా ల యా ని కి తాళాలువేసి ఉన్నాయి. ఈగుడికి తాళాలు ఎవరు వేస్తారా అని సందేహం తోచి రాజు తాళాలు పగులగోట్టించి లోపల ప్రవేశించే సరికి కొసప్రాణాలతో తన యొదుగురు బిడ్డలూ కనిపించారు. వాళ్లను పల్లకిలో యొక్కించుకుని రాజు యింటికి తిరిగి వచ్చాడు. మారుతల్లి తమకుచేసిన దుర్గాగి మంత్రాలు పీల్లలు తండ్రికివేస్తారు. రాజుకు మాటిక్కాలదేవిమీద వెర్రిమోహం పుట్టుకొచ్చి నిలువలేక పోయినాడు. పీల్లలు నిద్రపోతున్నారు. రాజు మాటిక్కాలదేవి మీడకు వెళ్లి తలుపుత్టాడు. మాటిక్కాలదేవి తలుపు తియ్యక, " నీ పీల్ల లుండగా నీకు నేనెందుకు? వాళ్లను చూసుకునేగదా నన్ను వేదిలేశావు. వాళ్లందరి గొంతులూ కోసిరా, అప్పుడు తఱుపుత్తిస్తాను" అన్నది.

ముఖం చూడక, తన పిల్లలకు అన్ని తానే చేసుకుంటూ యొప్పటిమాదిరిగా ఉన్నారు.

రాజుని ఎట్టాగయినా తనవలలో వేసుకొన వలెనని మాటిక్కాలదేవి అడవిలో ఏవో ఆకులు తెప్పించి, పనర్లు పిండించి, రాజు స్నానంవేయ్యటానికి వెళ్లిన్నన్న సమయంలో, అయిన వంటలో ఈ పనర్లు కలిపించింది. రాజుగారు భోజనంచేసి పదుకోగానే మాటిక్కాలదేవిమీద వెర్రిమోహం పుట్టుకొచ్చి నిలువలేక పోయినాడు. పీల్లలు నిద్రపోతున్నారు. రాజు మాటిక్కాలదేవి మీడకు వెళ్లి తలుపుత్టాడు. మాటిక్కాలదేవి తలుపు తియ్యక, " నీ పీల్ల లుండగా నీకు నేనెందుకు? వాళ్లను చూసుకునేగదా నన్ను వేదిలేశావు. వాళ్లందరి గొంతులూ కోసిరా, అప్పుడు తఱుపుత్తిస్తాను" అన్నది.

" అయ్యా! ఎవరయినా కన్న బిడ్డ లగొర్తులు కోసుకుంచారా?" అన్నాడురాజు.

" ఒకే వాళ్లను నట్టడవిలో విడిచేసిరా. నీకు వాళ్లన్నా ఉండాలి, నేన్నన్నా ఉండాలి" ఆ న్న ది మాటిక్కాలదేవి. ఆ మొ మీద కొత్తగా పుట్టిన మోహంలో, రాజు తన బిడ్డలను అడివిపాతువేయ్యటానికి సిద్ధపడ్డాడు. అ మ్మా!

లెండే, మనం మీ మేనమామల యింటకి పాసుగంటి పశ్చానికి పొదాం” అన్నాడు.

“మనకు మేన మా మ లెవరున్నారు? ఎప్పుడూ వినతెదే?” అన్నారు పిల్లలు.

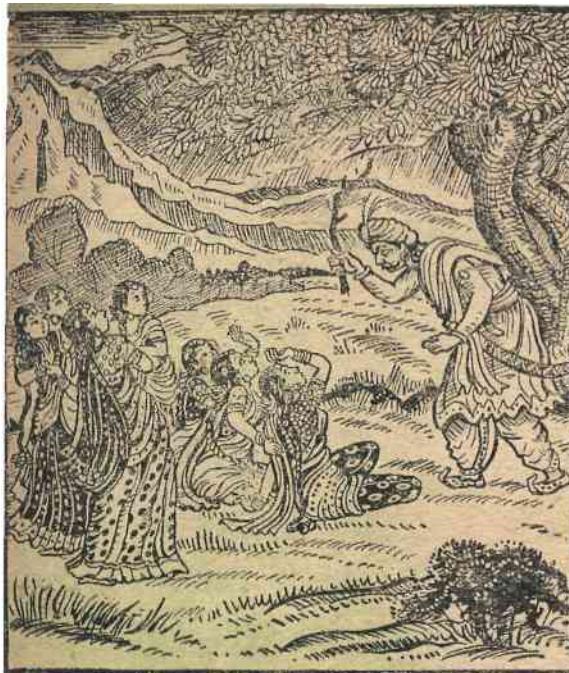
“పదెళ్లగా వాళ్లకి మనకి మాటలులేష్ట. మీ ఆమ్యపోయింది కనక మనం ఒకసారి వెళ్లి వాళ్లను చూస్తాసే బాగుంటుంది” అన్నాడు రాజు. పిల్లలు సరే నన్నారు.

రాజు పిల్లల్ని అడవి లో విడిచిపెడు తున్నాడనితెలిసి, నంతోమంతో మాణిక్యాల దెవి పిల్లలు ఏఱగురికి విషంపెట్టిన ఏడు రాప్పులు తయారుచేసింది. రాజు కు వేరే

అన్నంమూట కట్టింది. పిల్లల రొప్పెలను రాజును తినవద్దన్నది. తింటే తనకు రొప్పు తథ్యవైందని యొవరో ఒకరు నిష్ఠారణంగా విడుస్తారు. తన భోజనం పిల్లలకు పెట్టివద్దన్నది. ఒకరికి పెడితే అందరికి పెట్టాలి; రాజు కు చాలదు. ఈ మాయ మాటలు న మ్మె, రాజు సరేనన్నాడు. తండ్రి ముందూ, పిల్లలు వెనకా బయలుదేరారు.

శౌరుదాటారు. బాలనాగప్ప దారిలో ఒక కాకినిచూసి సరదాకు తన ఒళ్లోపున్న రొప్ప కొంచెం తుంచి వేసింది. అముక్క తిని, కాకి అక్కడే గిల, గిల తమ్ముకు చచ్చింది.

బాలనాగమ్మ ఆశ్చర్యపడి మరో ముక్కు తుంచి కుక్కుకు వేసింది. అది తని కుక్క కూడా చవ్వింది.

“అయ్యా, ఈ రొట్టెలో విషం ఉంది. ఇవి తింటే మనం చస్తాం. ఎక్కుడన్న పారేస్తే యితరజంతువులు తిని చస్తాయి. ఆ పాపం మనకు చుట్టు కుంటుంది. అందుకని అందరి రొట్టెలూ, గోయ్యి తీసి, గోతిలో హూడ్చేడ్డాం” అన్నది బాలనాగమ్మ.

ఏడుగురు పిల్లలూ తమ తమ రొట్టెలు మట్టిలో హూడ్చి యిసుక కప్పి దిమ్మున చెసి ముందుకు సాగారు.

మరి కొంతసేవటిక వాళ్ళు అడవిలో ప్రవేశించారు.

కొంతదూరం పోగా పోగా బాలనాగ మ్మకు ఆ కలి వేసి నడవలేకపోయింది. ఆసంగతి తన ఆక్క మార్యానాగమ్మతో చెప్పింది. ముందు పోతున్న తండ్రిని కలుపుకుని సూర్యానాగ మ్మ, “నాన్న, చెల్లెలు బాలనాగమ్మ ఆకలికి నడవలేకుండా ఉంది. నీ మూటలో అన్నంకొంచెం పెట్టు, పాపం” అన్నది.

“ఈ మూటలోది అన్నం కాదమ్మా. దారిలో ఎలుగుబంట్లు వస్తే తరముటానికి మూడు ఇటుక రాళ్ళు కట్టుకున్నాను. పానుగంతికి పచ్చేశాంలే. కొంచెం ఓపిక పట్టి నడవమని చెప్పు” అన్నాడు నవాభోజరాజు.

కాని బాలనాగమ్మ కూర్చుని లేవలేక పోయింది. తండ్రికి కోపంవచ్చి దగ్గిర పున్న చెట్టుకొమ్మ విరివి బాలనాగమ్మను రెండు కొట్టాడు.

“దాన్ని యొందుకు కొడుతాపు, నాన్న! బాలనాగమ్మ నడవలేకపోతే మేము ఎత్తుకొస్తాం లే” అని మిగిలిన ఆచగురూ ఆమెను పోసుకు నడవసాగారు.

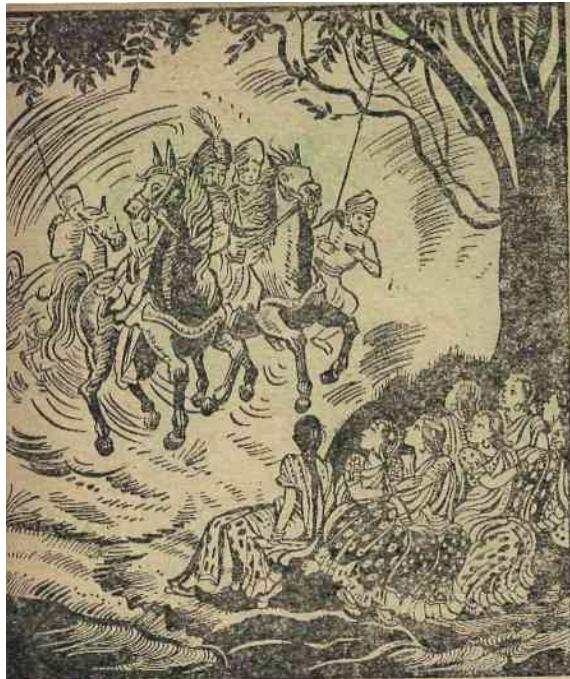
ఇంతలో పొద్దుకూకింది.

"అర్ధరాత్రివేళ పోతె మనల్ని ఎవరూ
గుర్తుపట్టరు, అంతా నిద్రపోతూ ఉండారు.
అందుకని ఈ రాత్రి అడవిలోనే వడుకుని
తెల్లవారి మీ మేనమామల ఇంటికిపోదాం"
అన్నారు రాజు. అందరూ వడుకున్నారు.
తండ్రిని మధ్యలోపెట్టుకుని పిల్లలు అటూ
ఇటూ వడుకున్నారు, ఆకలితో అర్ధరాత్రి
దాకా యొవరికి నిద్రపట్టలేదు.

పిల్లలంతా నిద్రపోగానే రాజు తేచి తన
స్తానంలో ఒక బూరుగమంగను పెట్టి,
దానికి తన తలపాగా చుట్టు, మీద ఒక గుడ్డ

కప్పు, తిరిగి తన వ ట్టు ణా ని కి బయలు
దేరాడు. కొంతధూరం వ చ్చా క తూర్పు
తెల్లవారసాగింది. ఒకచెరువుదగ్గిర మొహం
కడుల్చుని తాను తెచ్చుకున్న అన్నం
తినటానికి మూరఖిప్పిచూసేనరికి అందులో
మూడు ఇటుకరాళ్ళే ఉన్నాయి.

"ఎంత పాపకర్యుణ్ణి! పిల్లలకయినా
పెట్టుకంటినే!" అసుకుంటూ రాజు ఇంటికి
తిరిగిపోయి, పిల్లలను మరచి మాటిక్కాల
దెవితో సుఖాలలో ఓలలాడ సాగాడు.
ఇక క్కడపిల్లలు తెల్లవారుతూనే లేచారు.
తండ్రినిపిలిచారు. పలకలేదు. తల్లిలేపారు.

విడుగురు ఆడపిల్లలు ఆకలికి తపించుకు
పొతూ ఇక్కడ పున్నా” రని భటులుచెప్పగా
వెటకు వచ్చిన రాజు వారిని చూచి వారి
కథంతా విన్నాడు. వాళ్ళు తన చెత్తెలయిన
లక్ష్మీమ్మ పిల్లలే నని ఆయనకు వాళ్ల
పూటలనుబట్టి తెలిసింది.

రామవద్దిరాజుకు ఏడుగురు కొదుకులు.
రామవద్దిరాజు మేనకోడళ్లను తన వెంట
పానుగంటి పట్టానికి తీసుకుపోయి వారిని
తన ఏడుగురు కొదుకులకూ యచ్చి మహా
వైభవముగా పెళ్ళి చేసుకున్నాడు. అందరి
లోనూ ఆధరువాడైన కార్యవద్దిరాజుకు
బాలనాగమ్మ నిచ్చారు.

* * *

తండ్రికిబటులు బూరుగ దుంగఊండటం
చూశారు. తమతండ్రి చచ్చి దుంగ ఆయి
పోయినా దనుకుని ఏదిచారు. తరువాత
ఆ దుంగను పట్టుకెల్లి దహనంచేసి ఒక
చెరువులో అందరూ స్నానాలు చేశారు.
అందరికి ఆకళ్ళు మండిపోతున్నాయి.
ఎటుచూసినా అరజ్యం. పాపం! వాళ్ళకి
దారి తెలియదు.

ఈ సమయానికి పానుగంటి రామవద్ది
రాజు ఆ అడవికి వెటకు వచ్చాడు. ఆయన
పరివారానికి ఈ యొదుగురు పిల్లలూ దొరి
కారు. “అయ్యా! పాపం, ఖవరో పసివాళ్లు,

ప్రశస్తమయానికి నవాభోజరాజుకు చెడ్డ
రోజులు వచ్చాయి. జమాబందికి వచ్చిన
వాడు తనను చూడకుండా, కిస్తి చెల్లించ
కుండా తిరిగి వెల్లిపోయినా దని థల్లి పాదు
షాకు కోపం వచ్చింది. సైన్యాలను వంపి
నవాభోజరోజు ఆస్తి జప్తు చేయించాడు.
అయనను ప్రశుత్యంపుంచి తీసివేశాడు.

మాటిక్కాలదేవితోపాటు న వా భోజ
రాజుకూ ఇల్లూవాకిలీ లేకుండా పోయాడి.
కొంత కాలం పాటు వారూ వీరూ తిపది

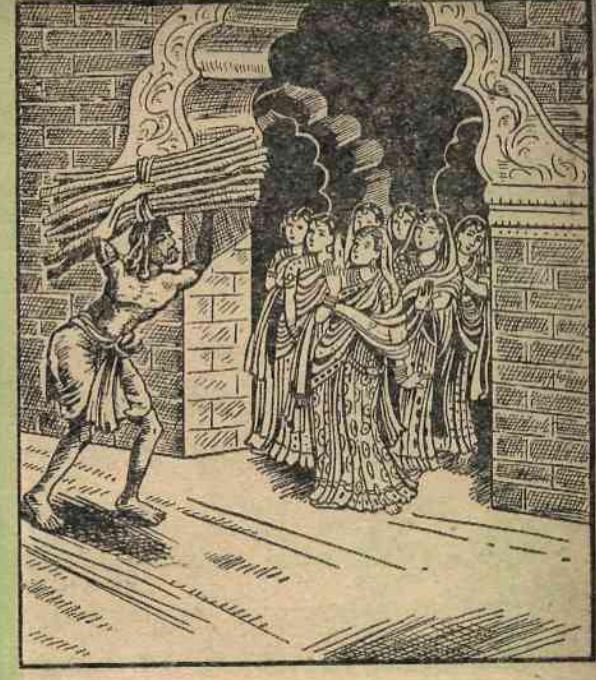
పెట్టారు. నవాబోజరాజు పాదుషాకు ఎన్నో తల్లిలు పంపాడుగాని, పాముషా వాటికేసి చూడలేదు.

"మనరోజులు భాగాలేవు. ఏలిన ఉల్లో కూలి చేసుకోలేము. ఎక్కుడికయినా వెళ్లి పోదాం" అన్నాడు నవాబోజరాజు భార్యతో.

ఇద్దరూ అడివినిపడి పానుగంటి చేరారు. అడవిలో కట్టెలేరుకుని పానుగంటిపట్టుం విధుల్లో అమ్ముకుని, సాయంత్రాలానికి ఒక మ ప్రి చెట్టు ద గ్రి ర కలుసుకుండామని యొర్చటుచేసుకున్నారు.

రాజు ఒక వీధివెంట సాగాడు. మాణి క్యాలదేవి మరోవీధిన పడింది. తమ ఇంట ముందుగా "కట్టెలు, కట్టెలు" అంటూ రాజు వెళుతుంటే పెల్లలు తండ్రిగోంతువిని ఆశ్చర్యపడ్డారు. పిలిపించి నువ్వెవరని అడిగారు. తమతండ్రే ఆని తెలిసి అయునచేసిన మోసం అప్పుడు గ్రహించారు. కాని అయున కష్టంలో ఉండటం చూసి జాలిపడి లోపలికి పిలచి భోజనంపెట్టి గౌరవించారు.

సాయంత్రాలం కాగానే మాణిక్యాలదేవి మరిచెట్టు క్రిందికి వచ్చి భర్తకోసం చాలాసేపు చూచింది. ఎంతకూ అయున రాలేదు. "ఈ మగవాళ్నను నమ్మురాదు.

తాను పంపాదించిన సోలెడుగింజలో నాకు పెట్టువలసివస్తుందని మొహంతప్పుంచాడు" అనుకోని మాణి క్యాలదేవి ఉరికి ఉత్తరంగా పడి ఎక్కుడికో వెళ్లిపోయింది.

* * *

కొని రాజు ఎంతోకాలం బ్రతకలేదు. మరి మాణిక్యాలదేవి పెట్టిన మందులు ఉరికి పోతాయా? అయున ఆరోగ్యం పూర్తిగావెడింది. అయునశరీరం ఉచ్చింది. కదలలేదు. మంచానకూడా పడ్డారు. ఎన్ని చికిత్సలు చేసినా లాభం లేకపోయింది. అఖరుకు అయున తన కూతుళ్ళ చేతుల

మీదుగానే చనిపోయాడు. ఆయనకు దహన సంసారం, ఉత్తరక్రియలు చక్కగు జరిగాయి.

* * *

కొన్ని సంవత్సరాలు గడిచినవి. బాల నాగమ్మా, అమె ఆయగురు అక్కలూ భర్తలతో సంసారంచేస్తూ హాయిగా తాలం వెళ్ళబుచ్చుతున్నారు. బాలనాగమ్మ అక్కలకు ఇంకా సంతానం కలగలేదు. కాని, బాలనాగమ్మకు గర్భవిష్టులు కనిపించినవి. ఈవార్త అమె ఆక్కలకే కాదు, బావలనూ, భర్త శార్య వద్దిరాజుకూ అనందం కలిగించింది. పామగంటి పట్టణం చక్కగా ఆలంకరించి ఉత్సవాలు చేశారు. బీదలకు అన్నదానం చేశారు.

* * *

ఇంతలో సూర్య వద్దిరాజు, అతని అరుగురు తమ్ములూ ఏదో అవసరమైన పనిమీద గండికోటు వెళ్లపలసి వచ్చింది.

విడుగురు ముస్తాబయినారు. పల్లకిలు

వచ్చి వాకిట సిద్ధంగా ఉన్నాయి. వాళ్లు

తలారిరాముణ్ణు పిలిపించి, “బరే, ఎవరైనా

జోగులూ, జంగాలూ, బ్రాహ్మణులూ,

పరదేశియులూ యాచనకువస్తే బియ్యమూ,

పప్పు యిప్పించి పంపు. కాని యొవరిని

కోటలో అడుగుపెట్టి నివ్వకు. ఎవరయినా

లోపల అడుగుపెడితే నీ బుర్ర తిఱుస్తాం,

జాగర్త!” అని చెప్పారు.

బాలనాగమ్మ పెనిమిటితయిన శార్య

వద్దిరాజు, గర్భిణిగా ఉన్న తన భార్యతో,

“మన తలవాకిట విడు గిరులు గీశాను.

నేను తరిగి వచ్చేవరకూ నువ్వు పారపాటున

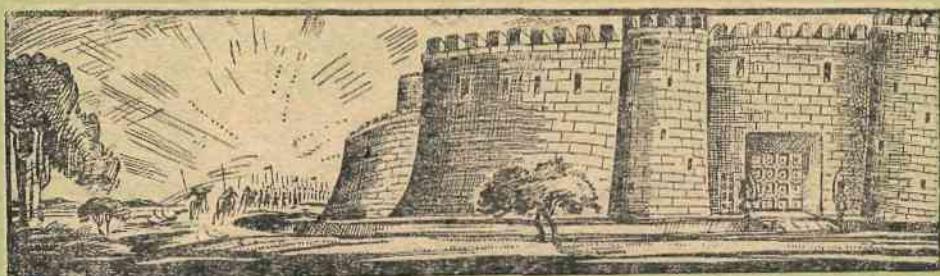
కూడా ఈ విడు గిరులూ దాటి వెళ్లవద్దు”

అని చెప్పాడు.

ఆ తరువాత విడుగురు అన్నదమ్ములూ

పస్సెందువేల పరివారంతో గండికోటు

ప్రయాణమై పోయినారు. [ఇంకా పుంది]

భాదరాయణ సంబంధం

అనగా అనగా ఒక పూల్లో అప్పంభోట్లు ఒక నాడు ఉండేవాడు. ఆయన ఒక నాడు ఉండయాన్నే చద్దన్నం తిని, దూరపు గ్రామంలో వుండే బంధువులను చూచి పద్మామని బండిమీద జయలు దేరాడు.

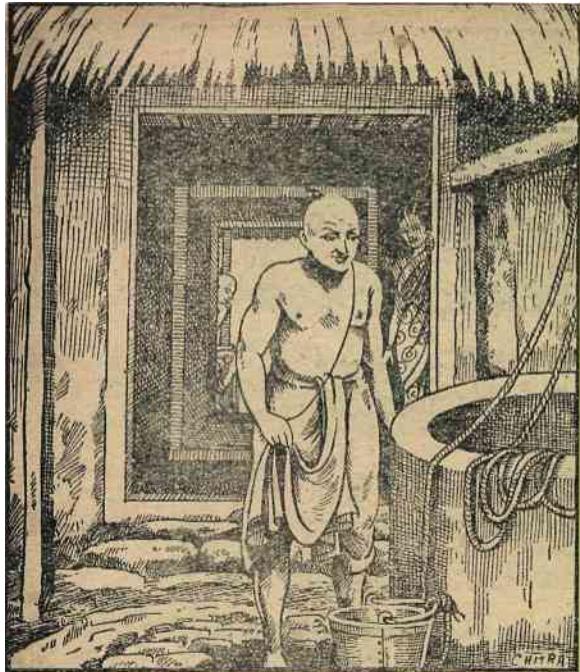
మిటిమిటిలాడే మండుపెండలో మధ్య ప్పాం రెండు రూపములయే సరికల్లా ఆయన ఒక గ్రామం చేరుకొన్నాడు. చూడటితే బంధువుల పూరు చేరటానికి ఇంకా నాలుగు కోసు లున్నదాయో. పొద్దుటనగా తిన్న చద్దన్నం అరిగిపోయి, కడుపులో నకనక ఆకలపుతున్నది. మరి, భోజనం మాట ఏమిటి? ఆ చుట్టుపక్కల బంధువులు కాదుకదా, ఎరిగివున్నవాళ్ళయినా ఎవ్వరూ తెరు.

‘ఏమిటియి పరమే శ్వరా, ఇలా వచ్చిందే నా సంగతి! ’ అని ఆలోచిస్తూ

మరక్క పదిగజాల దూరం వెళ్లేసరికి, ఒక రేగిచెట్టు, చెట్టునీడని చిన్న ఇల్లు కన పడినాయి. ఏధితయగుపయిన విస్తరాకులు కుట్టుకుంటున్న ఒక బ్రాహ్మణుకూడా కన పడ్డాడు. ఆయనను చూడగానే అప్పం భోట్లుకు ఒక ఆలోచన తట్టింది.

‘ఇది బ్రాహ్మం ఇల్లు. సరిగా భోజనాల వేళకే అందుకున్నాను. పొతే ఇక భోజనం సంగతి చూసుకొందాము.’ అని అనుకోని అప్పంభోట్లు రేగి చెట్టు 40 దనే బండి విప్పించివేశాడు. కానీ, ముక్కు మొగమూ ఎరగని కొత్తవారిని ‘భోజనం పెడతారా?’ అని ఎలా అడగటం? అది పెద్దమనిపి తరహాగా వుండదు.

ఆ మాటకోసై యింటి వారికి తనకూ ఏమి సంబంధ మున్నది? ఏదో ఒకటి కల్పించనయినా కల్పించాలి. లేకపోతే ఆకలి తీరే దారి లేదు. ఈ ఆలోచనతో

నప్పటికి తక్కిమని జవాబు చెప్పేయ్య వచ్చునని నిశ్చయించుకొన్నాడు. ఈ నిశ్చయంతో అప్పంభోట్లు చరచర నడవ లోకి పోయి బట్టలు విడిచి పాగా కొయ్యుకు తగిలంచి, అంగాప్రంతో స్నానానికని నూతివద్దకు వెళ్లాడు. అంత చనవుగా ప్రవేశించిన అప్పంభోట్లును చూసి, వీధి అరుగుమీద విస్తరాకులు కుట్టుతూ కూర్చున్న ఇంటి యజమాని, బహుశా ఆయన / తన భార్యావంక బంధువయి ఉంటాడని అనుకోని, తన పని తను చూచుకొంటున్నాడు.

ఆ రేగిచెట్లుకేసి మాడగా మాడగా, అప్పం భోట్లుకి ఒక చక్కటి ఉపాయం తల్లింది.
 ‘నా బండి చక్కాలు లోగడ రెగికలపతోనే చేయించినట్టు బాగా జ్ఞాపకం. ఈ బ్రాహ్మణ ఇంటి ముందు ఉన్నది రేగిచెట్టే. నిజానికి పూర్వజన్మ సంబంధం ఏదో ఉండబట్టే, ఇప్పుడు మా ఉథయులమధ్య ఈ బదరికా (రెగి) సంబంధం ఏర్పడింది. వారితో పరిచయం చేసుకోటానికి ఇంతకు మించిన చుట్టరికం ఏమి కావాలె?’ అని అనుకోని నంతోషించాడు. ఒకవేళ ఇంటివారు ‘మన బంధుత్వం ఏమిటండి?’ అని అడిగి

స్నానం కాగానే, మడికట్టుకోని భోజ నానికి తయారయిన అప్పంభోట్లుని చూసి, “ఓహా, ఈయన నా భర్తవంక బంధువు కాబోలు. వారే లోపలికి పంపించివుంటారు. తగు విధంగా మర్యాద చేయకపాతే బాగుండడు” అనుకోని, ఇంటావిడ ఏ లోపమూ రాకుండా భోజనం పెట్టింది.

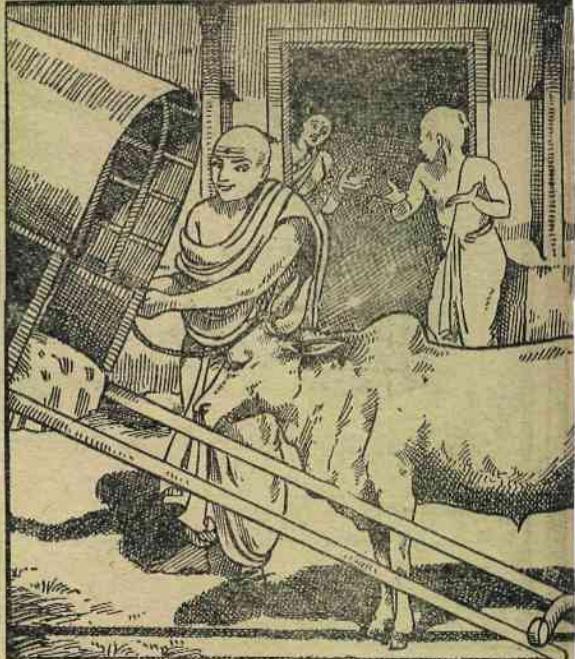
భోజనమయిన తరవాత అప్పంభోట్లు, నడవలో ఖాళీమంచంపయిన పడుకొని, బడలిక తీర్చుకొన్నాడు. పాద్య దిగి, కొంచెం చల్లబడగానే, బట్టలు వేసుకుని ఆయన మళ్ళీ బండి కట్టించాడు.

అంత ఆక స్నాత్తుగా ప్రయాణ మై పొతున్న అప్పంభోట్లును ఇంటి యజమాని చూచి ఆశ్వర్యపడ్డాడు. వెంటనే భార్యను తెలిచి, "ఆయన నీకు ఏ పరస్పరాడు? వచ్చి రాపటంలో అంత తౌందరగా వెళ్లి పొతున్నా డేమిటీ? ఈ రాత్రికి ఉండున లేకపోయావా?" అని అన్నాడు.

"అయ్యా, బాగానే వుంది. ఆయన నాకు ఏపరస్పరా కారు. అనలింతకి ఆయనెవరో నాకు తెలియనే తెలియదు. మీ తరఫు బంధువేమో అని నేను పలక రించలేదు" అని ఆమె బదులుచెప్పింది.

"ఆయనెవరో నాకు అంతకంటే తెలియదు. మీతమ్ముగారికి సంబంధించిన దగ్గర బంధువులై వుంటారనుకొని నేను అనలు పలకరించలేదు. నరె మోసపోయాంలాగా వుంది" అని ఆయన అప్పంభోట్లువద్దకు వెళ్లి "ఆయ్యా క్షమించాలి. మనకూ మనకూ గల బంధుత్వం జ్ఞాపకం సరిగా రాపటం లేదు. మరేమీ ఆసుకోకుండా సెలవిస్తా రా?" అని నిష్టప్తపటంగా అడిగాడు.

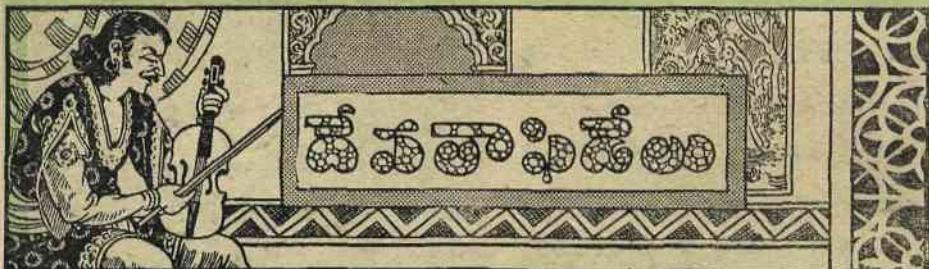
దానికి అప్పంభోట్లు చిరునష్ట్య నష్ట్యతూ "బంధుత్వం లేకేమండి!"

అస్మాకం బదరి చక్రం,
ఉస్మాకం బదరి తరుః
బాదరాయణ సంబంధం,
యాయం యాయం వ్యాయం వ్యాయః!

అంటే మీ ఇంటి ముందు బదరికా (రేగి) వృక్షం ఉన్నది. మా బండి చక్రాలు బదరికా మానుతో తయారైనవి. మనకూ మనకూగల బదరి బాదరాయణసంబంధం ఇదేను." అని బదులు చెబుతూ, బండి జీలించుకుపోయాడు.

ఈ వింత సంబంధం తెలియగానే దంపతులు తెల్లియోయారు.

హే వెత్తాపుడైఱ

ఆనగనగా ఒకరాజు. ఆ రాజుకి సంగీత మంట చాల సరదా. తనకు సంగీతం నేర్చువానికిని గాపు గాపు విద్యాంసుల్ని పెద్ద పెద్ద జీతాలమీద యొర్చాటు చేసు కున్నాడు. తాని రాజుకి వారివల్ల ఏమ్మాతం సంగీతం ఆబ్రింధికాదు. ఒకవిద్యాంసుడు కాదని మరొకరు, అతనుకాదని మరొకరు, యిలా రాజు నెలనెలకి సంగీత విద్యాం సుల్ని మార్చి చూస్తూనే వున్నాడు. తాని, పాపం ఒక్క ముక్కుయినా సంగీతం పట్టుబడుతేదు.

నేటితో పాడటం రాకపోతే పోయింది, కనిసం యే ఫిడేలో, పిణ్ణో వాయించట మన్న వస్తుందెమోనని రాజు పేరుపెద్ద వాయిసంగీత విద్యాంసుల్నికూడా ఏర్పాటు చేయించి చూచాడు. తాని, వారివల్ల ఏమీ కాకపోయేసరికి రాజుకి పెద్ద విచారం పట్టుకుంది. "ఇంతమంది వచ్చి ప్రయ వినిపిస్తుంది. సీషు ఎప్పుడు కోరితే అప్పుడు

త్రుంచినా నాకు ఒక్క ముక్కుయినా సంగీతం పట్టుబడకపోవటం ఎంత చిన్న తనం! ఈ సంగీత ప్రజలచెవిని బడిం దంటు నేను చాల చులకన్నపోతానే" అని. ఈ దిగులుతో రాజుకి సరిగా అన్నంకూడా సంగీతం ఆబ్రింధికాదు. నయించకుండ పోయింది. ఎప్పుడూ "నాకు సంగీతం ఎలావస్తుందా?" అని ఒక టే దిగులు.

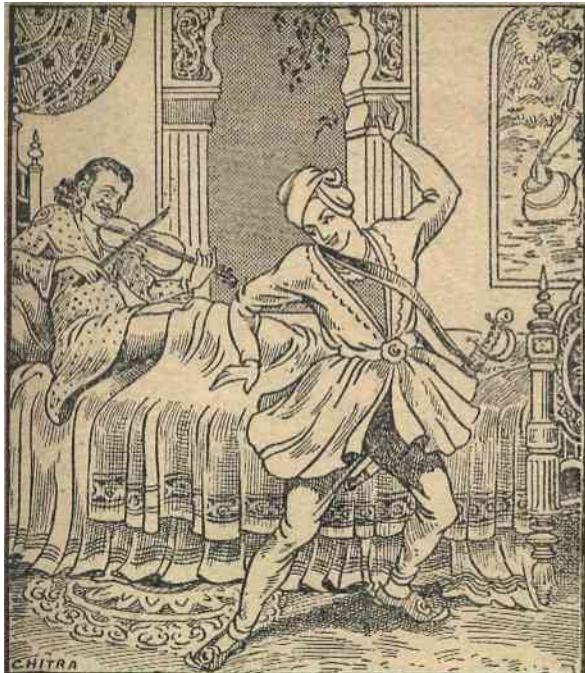
ఇలా వుండగా ఒకరోజు రాత్రి రాజుకి కలలో ఒక దేవకన్య కనిపించి యిలా చెప్పింది: "రాజు! సీ మనస్సులో వున్న దిగులు ఏమిలో నాకు తెలుసు. నీ స్తుతి చూస్తే నాకు చాల జాలివేసింది. నీకు పూయం చేద్దామనే నేను వచ్చాను. ఇదిగో ఈ ఫిడేలు నీకు యిస్తున్నాను. దీన్ని చేత బట్టుకుని తీగలమీద కమాను ఆడించితే చాలు. దీనినించి నీకు కమ్ముటి సంగీతం వినిపిస్తుంది. సీషు ఎప్పుడు కోరితే అప్పుడు

ని యిష్టం వచ్చినంత సేపు దీన్ని వాయించు
కోవచ్చు. ఇందులో మరో విశేషంకూడా
వుంది. దీన్ని నుప్పు ఎవరియెదట
వాయిస్తావే వాళ్లు పరపళమై నుప్పు కోర
కుండానే నాట్యం చేస్తారు. నీపు ఫిడేలు
వాయించటం ఆపితేగాని వాళ్లు ఆడటం
మానలేదు. కనుక ని యిష్టం వచ్చినప్పు
దల్లా ఈ ఫిడేలు వాయించు కోంటూ
హాయిగా పుండు.”

ఇలా చెప్పి, ఆ దేవకన్య ఫిడేలుని
రాజు పడుకున్న పక్కమీద పదెని మాయ
మైంది. ఫిడేలుపడిన చప్పుడు విని రాజు
త్రుల్లిపడి లేచాడు. పక్కమీద ఫిడేలు
వుంది. దాన్నితీసి చూసి “నిజంగా ఇది
మోగుతుందా ?” అనుకుంటూ వాయించ
బోయాడు. కమాను తీగిలకు తగలగానే
కమ్మటి సంగీతం ఏనవచ్చింది. రాజు తన
చెపులను తానే నమ్మి లేకపోయాడు.

ఆప్యటికి తను కలలో చూచింది
నిజమేనని రాజు నిశ్చయించుకొన్నాడు.
కలలో దేవక న్య చెప్పినవిషయాలన్ని
గుర్తుకు రాసాగినై. దేవక న్య చెప్పినట్లు
ఫిడేలువాయించితే ఆది విన్నవాళ్లు నృత్యం
చేసేమాట నిజమోకాదే పరిష్కచేసి చూడా

CHITRA

లనుకున్నాడు. వెంటనే నౌకరును కేక వేశాడు.

నౌకరువచ్చి నిలబడగానే, రాజు ఫిడేలు తీసి వాయించసాగాడు. వెంటనే నౌకరు నృత్యం చెయ్యసాగాడు. రాజుకి ఎంతో అనందం కలిగింది. ఇంకాత్మరగా, ఇంకా త్వరగా వాయించ సాగాడు. నౌకరు కూడా త్వరత్వరగా నృత్యం చేపున్నాడు. చివరకు నౌకరుకు కాళ్ళు వెప్పి పుట్టినై. వాడు ఆడకుండా వుండామని ఎంత ప్రయత్నించినా తన వల్లకాక పోయేసరికి “ఇదేదో మాయగావుండి మహారాజా! నేను

ఆడలేక పోతున్నాను. పోనీ, ఉఱకుండా మంచె నావల్ల కాకుండా వుంది. ఎలాగైనా ఈ బాధ వదిలించండి. కాళ్లు లాక్కు పోతున్నై” అని గోలపెట్టాడు.

రాజు ఫిడేలు వాయించటం అపాదు. నౌకరు కూడా తక్కున ఆడటం మాని వేశాడు. ఇప్పుడు రాజుకి తనకు కలలో దేవకన్య కనిపించి చెప్పినదంతా నిజమని తేలిపోయింది. ఇక తననిచూసి ప్రజలు పశ్యతారని తను భయపడవలసిన అవసరం తేడు.

తెల్లపారింది. మామూలు ప్రతారం రాజు దర్శారు జరుపుతూ, జరుపుతూ తన ఫిడేలుని వాయించసాగాడు. దర్శారులో పున్న మంత్రులు, సామంతులు, సేనానులు అంతా ఆడటం మొదలు పెట్టారు. తన ప్రజ్ఞలంతా చూపాలని రాజు యింకా త్వరగా వాయించసాగాడు. వాళ్లు యింకా త్వరగా అడసాగారు.

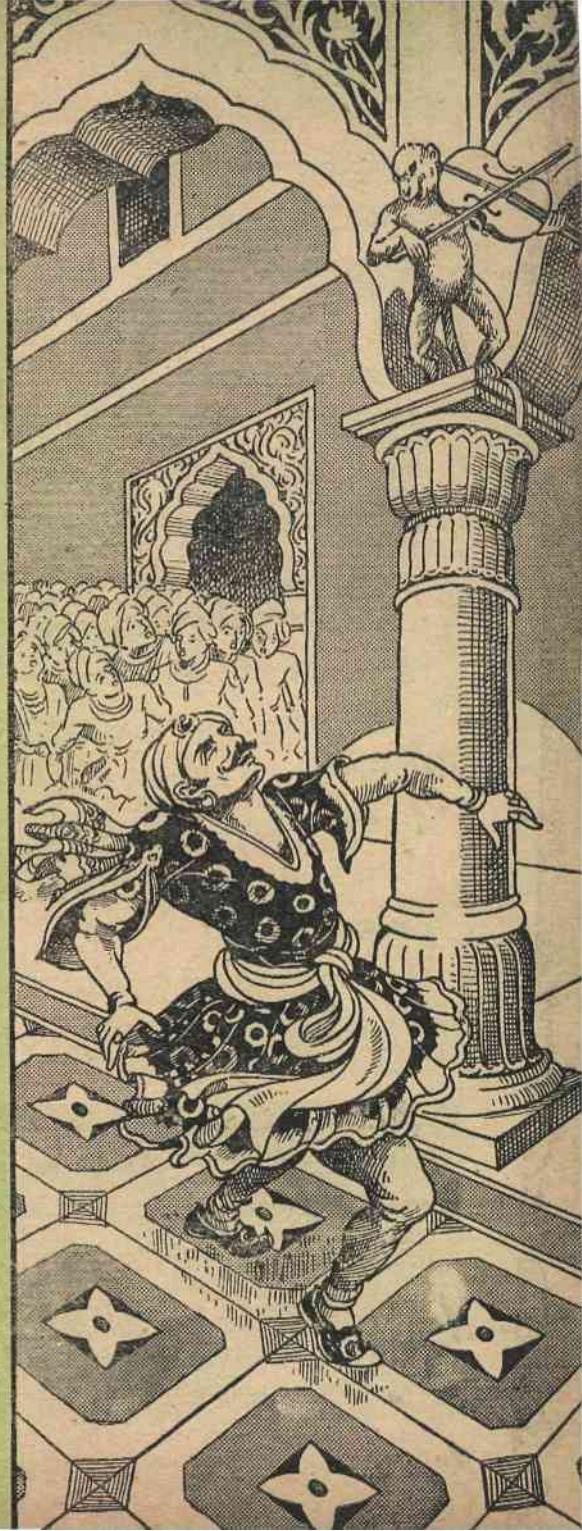
“ఇక చాలించండి మహారాజా! మా కాళ్లు పీక్కుపోతున్నై” అని అందరూ మొత్తకునే పరకూ రాజు వాయించటం ఆపలేదు. చివరకు ఎలాగైతేనేం రాజు ఫిడేలుతపాడు, మంత్రులూవాళ్లు ఆడట్టి

మూనేకారు. అంతచితో ఆ రోజు దర్శారు ముగిసింది.

రాజు ఫిడెలుని ఎప్పుడూ తన దగ్గిరే జాగ్రత్తగా పుంచుకునేవాడు. నిద్రపోయీ టప్పుడు కూడా పక్కలో పెట్టుకు వదు కునే వాడు. కనపడ్డవాళందరి యొచ్చా ఫిడెలు వాయించటం, వాళ్లు ఆడటం, వాళ్లకు కాళ్లు నే ప్పు య పుష్టపరకు వాయించి, వాళ్లు గోల పెదుతుంటే తనునప్పటం రాజుకు ఒకఅట అయి పోయింది.

ఒకరోజున రాజు దర్శారులో పున్నాడు. ఫిడెలుపక్కనే షంకి. దర్శారు ముగిసిన తర్వాత మూమూలు ప్రకారం రాజు ఫిడెలు వాయించటానికి ఫిడెలుకోసం ప్రక్కన చూశాడు. అది అక్కడ లేదు. రాజు ఆశ్చర్యపోయాడు. “ ఏ దుర్మార్గుడు ఈ దెంగతనం చేసింది! ” అంటూ కట్టిర్చేకారు.

ఆప్పుడు దర్శారుమధ్య ఒక స్తంభం మీద ఒక కోతి ఫిడెలుపుచ్చుకు వాయిస్తూ కనిపించింది. కోతి వాయించ సాగేసరికి రాజు ఆడసాగాడు. కానీ ద ర్ధారులో పున్న మిగతవాళ్లు మాత్రం ఆడటం లేదు.

కోతి ఫిడేలు చాల త్వరత్వరగా వాయించ సాగింది. రాజు గోలపెడుతూ చిందులు త్రైక్రూసాగాడు. ఆ విధంగా అది. ఆది యస్తే, ఆమాయకుల నందర్శి ఏడిపిస్తావా?

రాజు చివరకు అలిసి మూర్ఖపోయాడు.

మంత్రులూ వాళ్లు రాజుచుట్టూ గుమికూడి కైత్యోవచారాలు చేశారు. కొంతసేవతికి రాజుతు తెలివి వచ్చింది. కోతి కోసం

చూచాడు. తాని యిప్పుతు అక్కడ కోతికి

బదులు ఒక దేవకన్య ని లిచి పుండి.

అమె చెతిలో ఫిడేలు వుంది. రాజు తెల్ల

వీతూ అమెవంక చూడసాగాడు.

“అలా మాస్తావెం రాజు! సివేమీ కల

గనటం లేదు. నీ దుర్ఘాటికి తగిన ఘలం

పొందావు. అంతే” అన్నది దేవకన్య.

“నేనెం తప్పచేశాను” అన్నాడు రాజు

భయపడుతూ.

“ఇంకా ఏంచెయ్యాలి? పొపం, నవ్వుల

పొలై పొతాపుగడా అని నీకు నేను ఫిడేలు

వాళ్లు ఎంతకష్టపడ్డారో నీకు ఇప్పటికేనా తెలిసిందా?” అంది దేవకన్య.

“తప్పుచేశాను. క్షమించు తల్లి. ఇక

ముంత్రులూ వాళ్లు రాజుచుట్టూ గుమికూడి ముందు అలా చెయ్యాను. ఫిడేలుని తిరిగి

దయచెయ్యా” అని యొంతో దీనంగా ఆది

రాజుతు తెలివి వచ్చింది. కోతి కోసం గాడు రాజు.

దేవకన్యకి జాలికలిగింది. ఫిడేలుని

రాజుకు అందిచ్చి అమె మాయమైంది.

రాజు చాల సంతోషించాడు. ఆ నాటికిక

దర్శారు చాలించాడు. ఎవరిళ్లకు వాళ్లు

వెళ్లిపోయిన తర్వాత, రాజు ఒంటరిగా

కూర్చుని కొంచెంసేపు ఫిడేలు వాయించు

కున్నాడు.

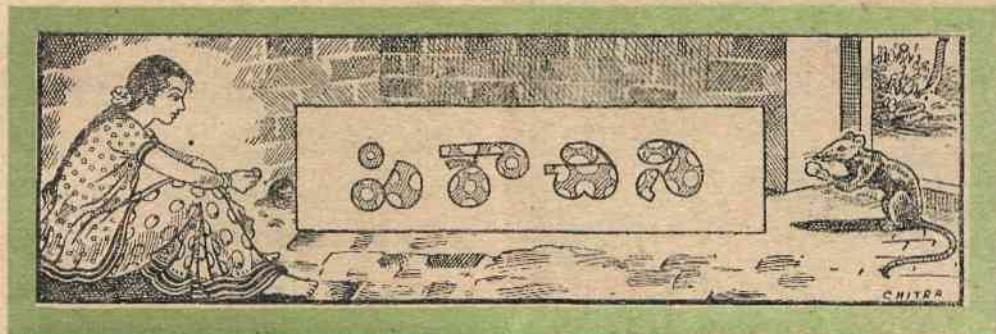
ఆ రోజు మొదలు రాజు ఎవరినీ ఏడి

సించకుండా తనకు కావలసినప్పుడు

మాత్రమే ఫిడేలు వాయించు కుంటూ

పోయిగా రాజ్యం చేస్తున్నాడు.

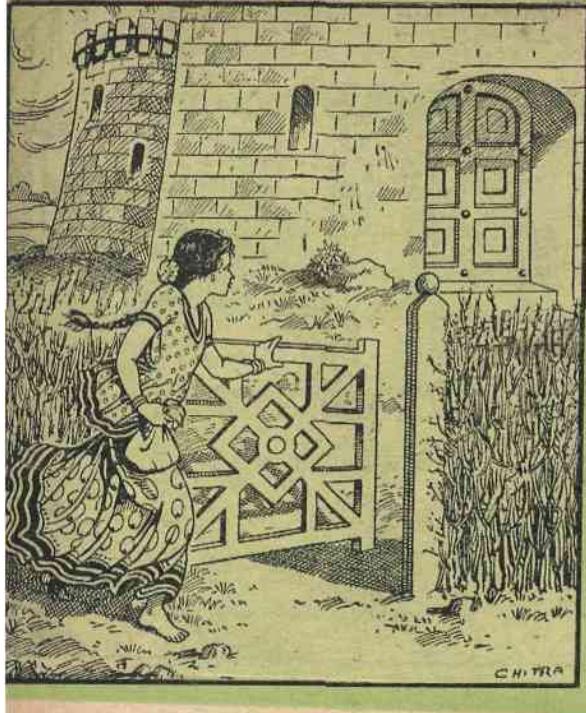
అనగనగా ఒక ముసలివానికి దైనా అనే కూర్చునేసరికి, జాలిగుండె గల దైనా, తన ఒక కూతురు. అతనికి భార్య లేకపోవబం చేత కూతురే ఇల్లు పక్క పెట్టుతూ వుండేది.

కొంతకాలానికి, ముసలివానికి బుద్ది పుట్టు మళ్లీ పెళ్లి చేసుకొన్నాడు. సవతతల్లి రాగానే ఇల్లంతా తారుమారయి, దైనాకు స్వీచ్ఛ తగ్గిపోయింది. ముసలివానికి ఇప్పుడు పెళ్లాం ఎంతచెబితే అంత. అందుచేత పిల్లమీద మగనితో నేరాలు వచ్చేది. తిండివేళకు, మిగిలిపోయిన ఎంగిలి రొప్పె ముక్కలు రాల్పి, ‘ఎక్కడి కయినా పోయి మింగు’ మని కసేరేది.

దైనా ఏమి చేయగలదు? పెరట్లో మూలని పుండె చిన్ని పాకలోకి పోయి, కంటికి-కడివెడు నిల్చుగా ఎడిచేది. ఇలా పుండగా ఒకనాడు పాకలో కన్నంలోనించి కిచకిచలుతూ ఒక చుంచునేస్తం పచ్చి కనపడింది. అది వెనుక కాల్పనిష్టానెన ఎదురుగా

కూర్చునేసరికి, జాలిగుండె గల దైనా, తన రొప్పె చిదిపి ఒక ముక్క దానికి పడ వేసాడి. చుంచు అది తినెని మళ్లీ మళ్లీ ఆమెవేపు మాడబం మొదలుపెట్టింది. అది చూచినప్పుడెల్లా ముక్కలు పడవేస్తూ ఉండేసరికి దైనాకు రొప్పె మిగలకుండా పోయింది.

అప్పుడు చుంచు, “దైనా! కొంచెమైనా రొప్పె నీకు అట్టేపెట్టుకుండా పాపం, నేను తినివేశాను. అయితే ఏమిలే. నీకు పనికి వచ్చే మాట ఒకటి చెబుతా, ఏను! కొత్తగా వచ్చిన నీ మారుతల్లి ఎవరను కొన్నావే! మనిషిరూపంతో కనపడే రాక్షసి. ఆమె బాబాయాగా అనే బ్రహ్మరాక్షసికి చెల్లెలు. పని పెట్టుకుని నీ మారుతల్లి తన ఆక్కవద్దకు నిన్ను పంపుతుంది. అప్పుడు వచ్చి నన్ను పిలిస్తే, నీకు గండం దాటే ఉపాయం చెబుతా” అని సలహాజచ్చింది.

ఇలా ఉండగా ఒకనాడు, మసలివాడు ఈరికి వెళ్లడం చూసి, అతనిభార్య దైనాను పెలిచింది. ‘అడివిలో పెద్ద కోటలో మీ పెద్దమ్మ ఉన్నది, ఆమెను అడిగి మాది దారం ఇష్టున్నానని తిముకురా’ అని అంటూ, పొయి రావటానికి అనవాళ్లు చెప్పింది.

దైనా వెళ్లేవరకూ ఆమె గుమ్మంలోనే నిలశాంతి పుండటంచేత, చుంచు నేస్తాన్ని కలుపుకుని ఈసంగతి చెప్పటానికి దైనాకు సావటాకం లేకపోయింది.

చాలాదూరం నడిచి, దైనా ఒక పడి పోయిన చెట్టు చేరుకొనేసరికి, కివకిచ తనపద్ద ఉన్న జీబురుమాలు ఇచ్చింది.

లాదుతూ చుంచునేస్తం ఎదురుపచ్చి “దైనా, నీకు పచ్చిన భయం లేదు. దారిలో దోరికిన పశ్చువు ఏదయినా సరే, మంచిదని తోస్తే, తీసి జాగర్త పెట్టు, నీకు మేలు కలుగుతుంది” అని చెప్పి మాయమైంది.

మందుగా దైనాకు ఒక కొత్త జీబు రుమాలు దోరికింది. దానిని ఆమె చేత శుచ్ఛుకొన్నది. తరువాత ఒక సీపాతో చమురు, కొన్ని మాంసపు ముక్కలు, ఒక సీలిరంగు రిబ్బను, మంచి రొట్టెముక్క ఇవన్నీ పరుసగా కనపడినాయి. వీటన్నింటిని జాగర్తగా తీసి, ఆమె దగ్గిర పెట్టుకుంది.

చివరకు దైనా, అడివిలో పెద్దమ్మ ఉండే కోట చేరుకుంది. ఆ అందలానికి ఎత్తయిన కంచె, కంచెకు పెద్ద ద్వారాలు ఉన్నాయి. దైనా తలుపులు తోసేసరికి అవి “తుయ్యా, మొర్రో” మని చప్పుడు చేశాయి. వెంటనే దైనా తనపద్ద ఉన్న సీపాతీసి, అందులో చమురు బందులలోకి వెంచింది.

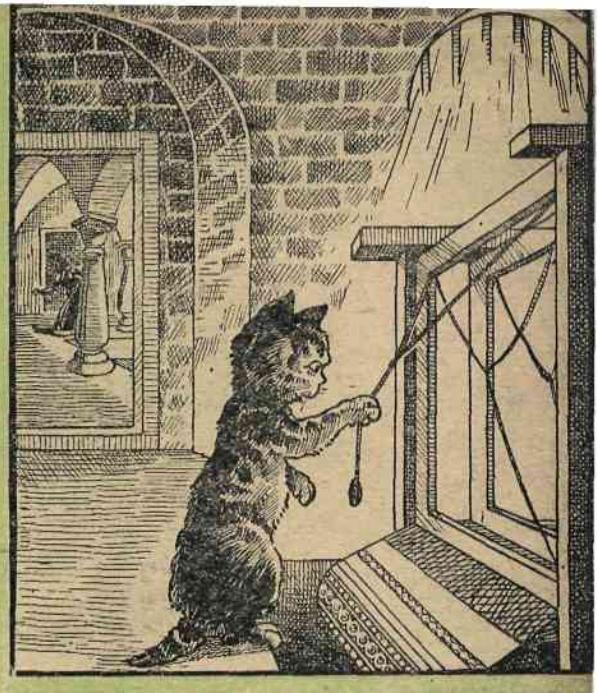
ఇంకా కొంచెం లోపలకు వెళ్లేసరికి, ఏఱుహృవున్న దాసీది కనపడింది. దైనా ఆమెనుటదార్పి, కన్నీళ్లు తుదుచుకోటానికి తనపద్ద ఉన్న జీబురుమాలు ఇచ్చింది.

పనిమనిషికి దగ్గరలోనే బక్కచిక్కన ఒక పెద్దకుక్క ఉన్నది. ఆది తిండిలెక ఉన్నారు మని ఉండటంకనిపెట్టి, దైనా రొట్టముక్క దానికివిసరగా, అది గబుక్కున ఆందుకుని తినేసి, సంతోషంతో తేక ఆడించింది.

దైనా వచ్చిన సంగతి తెలుసుకుని, గదిలో మగ్గం నేస్తావున్న బాబాయాగా నశ్వతూ దైనాను పిలిచింది. ఆమె తను వచ్చిన పని చెప్పగా “ఇదుగో ఈ మగ్గం నేస్తావుండు. నేను వెళ్లి నీకు సూది దారం తెచ్చి పెడతాను” అన్నది. పనిమనిషిని పిలిచి యాగా, “ఇవాళ మా అమ్మాయి వచ్చింది. చప్పున నీళ్లు కాచి ఆమెకు తలంబి పోసెయ్యే” అని తిందరపెట్టింది.

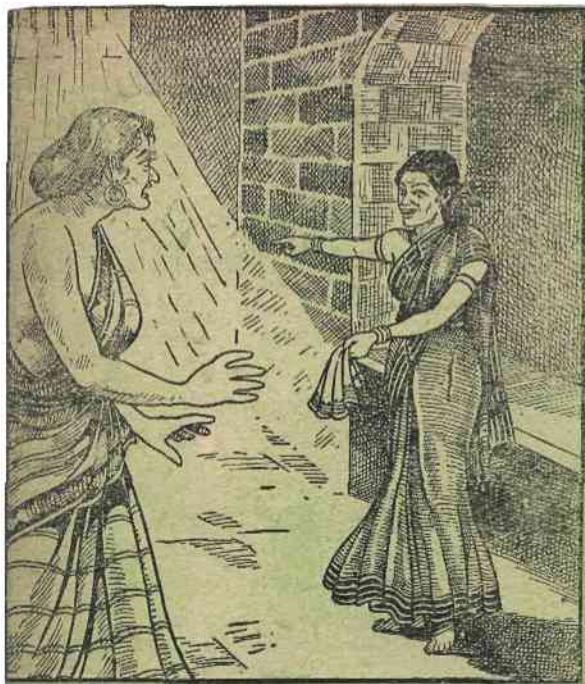
యాగా చెప్పినప్రకారం దైనా మగ్గం నేస్తానేపుంది. ఆమెకు గదిలో ఒక పాంచి పున్న సల్లపిల్లి కనిపించి “నాకు మూడు రోజులనుంచి తిండి లేదు. కదులు మాడి పాతున్నది,” అనగానే దయగల దైనా తనదగ్గర ఉన్న మాంసపుముక్కలు తక్కణమే దానికి పడవేసింది.

సల్లపిల్లి సంతోషించి “అమ్మాయా! నువ్విక్కడ అట్టేసేపు ఉన్నావం తే ప్రాణానికి మోసం వశుంది. తప్పించుకు

పోయే ఉపాయం చెబుతా, విను : మీ పెద్దమ్మ ఇప్పుడు నీళ్లగదిలో ఉన్నది. నీకు బధులు నేను మగ్గం నేస్తావుంటాను. నువ్వ పారిపో. ఆమె నిన్ను వెంట తరుము కొస్తే ఈ వేతిరుమాలు తీసి వినురు. ఆ తరువాతకూడా ఇంకా తరుముకువన్నే ఈ పుప్పు తీసి వినురు. నీకు మేలు కలుగు తుంది,” అని చెప్పి ఒక జేబు రుమాల, పుప్పు యిచ్చి పంపింది.

ఆప్రకారమే దైనా వచ్చిన దేవనే మల్లీ పారిపోవటం మొదలు పెట్టింది. కావలి కామ్మన్నకుక్క యిది కనిపెట్టి ఆమెమీదికి

ఉరికింది గాని తీరా మనిషిని చూచాక,
'ఓహో ఈమె నాకు రొప్పెముక్కు ఇబ్బిన
పిల్లలాగుంది. చాలా దయగుది' అని
అనుకోని, ఏమీ అనకుండా ముఢుచుకు
పడుకుంది.

ఆమె గుమ్మంవద్దకు వచ్చేసరికి,
తమకు చమురుపోసిన దైనాను గుర్తించి,
తలుపులు చప్పుటుచేయక ధారిచ్చాయి.

గుమ్మం దాటగానే కళ్ళుపొడిచే ముళ్ళు
చెట్టున్నది. దైనా తనదగ్గర ఉన్న నీలి
రిబ్బును తీసి దానికి కట్టింది. ఆ రక్కసి
చెట్టుకి ఎంతో అందం వచ్చేసరికి, అది

పొంగిపోయి దైనాను కళ్ళుపొడవుకుండా
పడితేసింది. ఇక ఏమీ అటంకం లేకపోగా
దైనా తేడిపిల్లలాగ పరుగుచ్చుకొన్నది.

ఇంతలో యాగా గడిలోక వచ్చి
చూచింది, దైనా కనపడతేదు. మగ్గం
దగ్గిర కూచున్న నల్లపిల్లిపైన మండిపడి
“భద్రవా! పిల్లకు గుడ్లు పెరికిచేయకుండా
ఎందుకు ఉరుకొన్నావు?” అని అడిగింది.

“ఇన్నేళ్ళనించి పనిచేస్తున్నా ఎండి
పోయిన ఎముకముక్కలు తప్ప మరే
మన్నా పడవేసిన పాపాన పోయావా? ఆ
అమ్మాయి చూరు, ఎంత మంచిదో.
అడగుకుండానే మంచి మాంసంముక్కలు
పెట్టింది” అంటూ నల్లపిల్లి చెప్పింది.

ఈమాట విసగానే బాబాయాగా నల్ల
పిల్లినే నాలుగుకాళ్ళూ పట్టుకొని విసిరి పార
వేసి గుమ్మం దగ్గరకు వెళ్లింది. ‘గుమ్మమా
గుమ్మమా, ఆ పిల్ల పారిపోతూపుంటే
ఎందుకు చప్పుడు చేశావు కావు?’ అని
అడిగింది.

ఆమె అడిగిందానికి గుమ్మం అన్నది
కదా: ‘ఇన్నాళ్ళనించి నీ చాకిరి చేస్తూ
వుంటే, ఒక్క నీటిబోట్టు ఆయినా వేసి
గొంతు తడిపోవా? ఆ అమ్మాయి చూరు,

ఎంత దయకలదే. అడగుండానే మాకు చక్క మానె పోసింది....' అని.

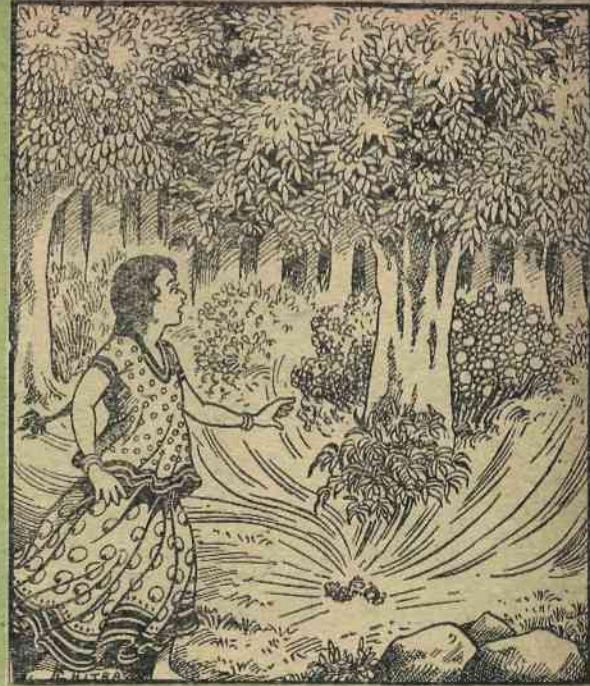
తరవాత 'పెద్దకుక్క పెద్దకుక్క ! ఆ పిల్లపైన ఉరికి ముక్కలు చేయకుండా ఎంతుకు ఉరుకొన్నావు?' అని యాగా కుక్కను అడిగింది.

"ఎంతకాలం నీ కొలువు చేసినా, చాలీ చాలని మాడుర్కొట్టె ముక్కలేకదా పద వేయటం. ఆ పిల్ల చూడు. అడక్కండానే పాపం, ఎంత మంచి రొట్టె ఇచ్చిందో!" అని పెద్దకుక్క అన్నది.

'రక్కసి చెట్టా రక్కసి చెట్టా ! ఆ పిల్ల కళ్లు పొడవకుండా ఎందుకు వదిలేకావు?' అని చెట్టును అడిగింది.

'ఇన్నివిళ్లగా నీకు సేవచేస్తున్నపుటకి ఒక్క నూలుపోగయినా కట్టిన పాపాన పాయావా? ఆ పిల్ల ఎంత మంచిదో చూడు, అడక్కండానే నాకు చక్కటి రిబ్బును కట్టింది' అని రక్కసి చెట్టు జవాబుచెప్పింది.

చివరకు దాసిదానిపద్గతు వచ్చి 'ఓసి పాప్ఫీ! మహు చప్పున నీళ్లు కావకపోవ చూనికి కారణమేమటి? నీ ఆలస్యంవల్ల కదా ఆ పిల్ల పారిపోయింది?' అనిగ్రించి గోలచేసింది.

'నీకు ఎంతకాలం నవకిరి చేస్తే యొం అభం! ఎప్పుడూ చివాట్లు వేయటమే తప్ప జానెడు గుడ్డముక్క పదవేసి ఎరుగు దువా? జాలిగుండె గల ఆ అమ్మాయి చూడు, అడక్కండానే ఎంత అంద మయిన రుమాలు బహుమతి యిచ్చిందో!' అని పనిమనిషి అన్నది.

ఈ అదును చూసుకొని వైనా గటగబు పరుగెత్తిపొతూ నేపుంది. సల్లపిల్లి చెప్పి నట్టుగా అమె ఒక్కసారి నేలకు చెవి అనించి వినేసరికి, బాబాయాగా పరిగెత్తి వప్పున్న చప్పుడు వినపడింది. థ్యనివెంఱడే

యాగా ఎగేసులునివచ్చింది. అప్పుడు దైనా జేబురుమాలు తిసి నెలమీద వినరగా, అది ఒక పెద్ద ఏరుగామారి, దైనాకూ యాగాకూ మధ్యని అర్థుగా ప్రపణించింది.

ఆ పెద్ద ఏరు దాటలేక, యాగా దేముడా అంటూ ఇంచికి పోయి, తన పశు పులమందను తోలుకు వచ్చి, ఒక కృమకృయినా మిగలకుండా ఏటిలో నీళ్లు పశుపులను తాగివేయమన్నది.

బాబా చెప్పినప్రకారం పశువులు ఏటిలో నీళ్లన్నీ తాగివేశాయి. ఏరు ఎండిపోగానే, యాగా మళ్లీ దైనాను వెంబడించింది.

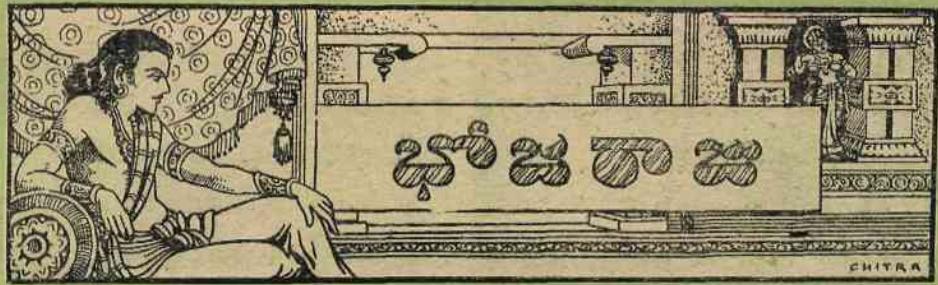
దైనా తనతలలో పుష్పుతిసి కిందికి విసిరెసరికి, అక్కడ ఒక పెద్ద అరబ్బం తయారయింది. ఆ అరబ్బంలో ప్రవేశించటానికి బాబాయాగా వంటి బ్రహ్మ రాక్షసికి శక్కండకాలేదు. అందుచేత కాల్పు శాండ్పుకొంటూ యాగా కొంప చేరుకుంది.

ఇదే సందు చూచుకొని, దైనా అదపులు దాటి ఇంటికి మళ్లింది. కాని ఇంటిలోపలికి వెల్లాలంటే ఆమెకు జంకు కలిగింది. అప్పుడు ఆమె తనకు అలవాటయిన పాకలోకి పోయేసరికి చుంచు నేస్తున్నారు వచ్చి “దైనా! నేను చెప్పినట్టుగా నువ్వు అన్ని బాగానే చేసుకువచ్చావు. మీ నాయన ఇప్పు డింట్లోనే వున్నాడు. ఇప్పటి వరకూ జరిగిన సంగతులన్నీ భయపడక అయినతే చెప్పు” అని పలహా ఇచ్చింది.

జరిగిన కథ అంఱా దైనా తన తండ్రితే ఘూసగుచ్చినట్టు చెప్పేసరికి, ఆయన రెండే భార్యను మెత్తగా తన్న తరిమెనే శాయ. చేసేది లేక ఆమె తన అసలు రాకీ సి రూపంతే అదపులుపట్టి పోయింది.

ఇక యిప్పుడు ఘూర్యంలాగా ఆ యింట్లో దైనాయే పెత్తనం చేస్తూ, తండ్రి కూతురూ కులాసాగా కాలకైపం చేస్తూవున్నారు.

ఒక పూరిలో ఒక బీద బ్రాహ్మణుడు ఉండేవాడు. అయిన గొప్ప పండితుడు. ఒత్తే, ఆ బ్రాహ్మణుడి పొండిత్యా న్ని విద్యనూ చూచినవా త్వరగా లేకపోయారు. ఆదరణ లేకపోవడంచేత అయిన గర్భ దరిద్రంలో మగ్గిపోతూపున్నాడు. పేదరి కానికి తోడు, కుచెలుడి మోస్తరుగా, మన బ్రాహ్మణుడికి గంపెడుమంది పిల్లలు కూడాను.

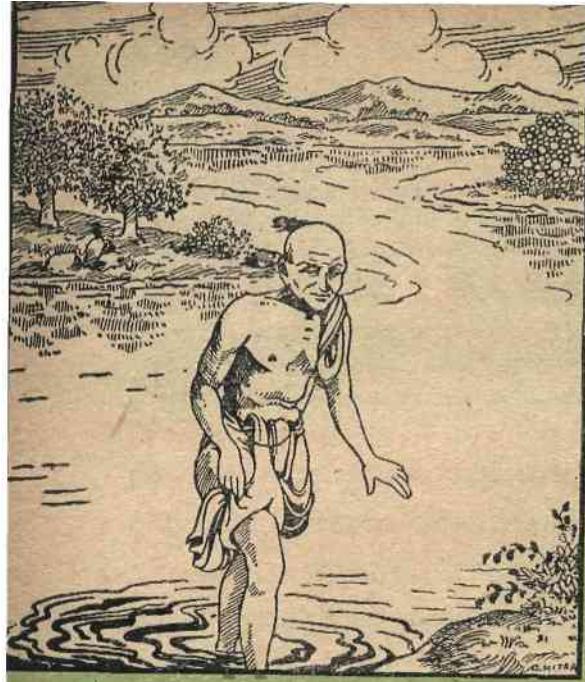
ఆ పెద్ద కుటుంబాన్ని పోషించే దారి కనపడక, అయినకు సంసారమంటే విరక్త పుట్టేసింది. ఆందుకని, ఒకరోజున ఎవ్వరికి చెప్పుకుండా కాకి పోదామని బయలుదేరాడు.

పోయి పోయి, బ్రాహ్మణుడు కొన్నాళ్లకు ప్రయాగ చేరుకొన్నాడు. ప్రయాగ పేరు పొందిన పుణ్యక్రితం. అందులోనూ ఇక్కడ గంగా, యమునా, సరప్యతి అనే

మూడు నదులు కలుస్తున్నాయి. ఈమూడు నదులూ కలిసే ప్రదేశాన్నే 'త్రి వేణి సంగమం' అని అంటారు.

ఆసలు ఈ మూడు నదులూ, దేవికదేచాలా మహిమ కలది. అటువంటప్పుడు మూడూ ఒకే చోట కలుస్తున్నవంటే ఆ మహిమ ఎంతటిదో ఎవరు చెప్పగలరు? ఎవరైనా మనస్సులో ఒక కోరిక కోరుకొని, ఈ సంగమంలో పడి చచ్చిపోయినట్టయితే, మళ్లీ జన్మలో ఆ కోరిక తప్పక నెరవేరు తుందని ఒక వాడుకకూడా ఉన్నది.

ఈ సమ్మిక అలావుంచి పుణ్యం ఆర్థించాలనే పుద్దేశంతో దేశ దేశాలనించి వెన వెలు జనం వచ్చి, ప్రతిరోజునా త్రివేణిలో స్నానం చేస్తూ పుంటారు. ఈ జనాన్ని చూసేసరికి, మన పేద బ్రాహ్మణుడికుడూ ఇక్కడ స్నానంచేసి పుణ్యం ఆర్థించాలని బుద్ధి పుట్టింది.

శాజన్మానికి ధనం ఎలానూ లేదు, పుణ్య మన్మా ఆర్థిదామని ఆతని అశ.

ఒకనాడు ఇలానే ఆయన స్వానంచేయ బానికి వచ్చేవరికి, నది ఒడ్డున నలుగురు అష్టాయిలు అగపడ్డారు. వాళు కేవలమూ దేవలోకంనించి దిగిపచ్చిన గంధర్వ కన్యలా అన్నంత అపరూపమయిన అందముతో వెలిగిపోతున్నారు!

వాళ్ళ అందము, ఉత్సాహము, ఏదో ఒక గొప్ప పని చెయటోతున్నట్టు కనవడే వాళ్ళ ప్రయత్నమూ బ్రాహ్మణుడిని ఆకర్తించాయి. వాళ్ళు మెల్లిగా నదిలోకి దిగి,

అలా నీటిలోపలికి పోతూనే పున్నారు. కోత్తవాళ్లు కావడంచేత నీటిలోతు తెలియ దేమోనని అసుకోని, బ్రాహ్మణుడు వాళ్ళతో “ఇక లోతుకి పోబోకండి, మునిగిపోతారు” అని పోచ్చరించాడు. “ఎంత లోతుంటే మాత్రం మాకేం భయం? మల్లి జన్మలో నెరవేరటానికిగాను, కోరికలు కోరులుని మునిగిపోవటానికి పచ్చం” అని ఆ అష్టాయిలు నప్పుతూ, త్రివేణి మహామను చెప్పారు. పేద బ్రాహ్మణుడు ఆశ్చర్యంతో వాళ్ళవేపు ఘాష్టు నిలబడిపోయాడు.

ఆ ఆ మ్మాయి ల లో మొదటి అమె,

“పరమేశ్వరా! ధనమేకదా ఇగ్గతుంతకూ మూలము? మల్లి జన్మలో నాకు డబ్బున్న మగడు కావాలి. డబ్బున్నందులు, తనింత తిని, ఒకల్లు కింతపెట్టి, దాన ధర్మాలకోసం, మంచి పసులకోసం దానిని వినియోగించే ధర్మగుణంకూడా నాభర్తకు ఉండాలి.” అని కోరుకోని, బుడుంగున మునిగిపోయింది.

రండే పిల్ల—“స్వామీ! ధనం శాశ్వత మయింది కాదు. విష్య ఉన్నట్టయి తే ధనమూ, కీర్తి దానివెంబడే వస్తాయని పెద్ద లంటారు. కనుక నాకు మల్లి జన్మలో విద్యాంసుడు, పండితుడు, కవి అయినటు

వంటి మహానుభావుడు భర్త అయ్యెట్టు
వరం అనుగ్రహించు” అని కోరుకొని,
ఆమె బుదుంగున మునిగిపోయింది.

మూడవ ఆమె, “ఎప్పుడైనా ధనమూ, విద్య కలిసి ఉన్న ప్యాడే మానశ్శడి
జీవితం రాజిస్తుంది. ఏటికితోడు అధికారం
కూడా ఉన్నట్టయితే ఇక కోరవలసింది
మరేమీ ఉండదు. అందుచేత ధనపం
తుడూ విద్యావంతుడూ అయిన ఒక
రాజును నాకు వచ్చే జన్మలో పతిగా చేయ
వలసింది దేవా!” అని కోరుకుని, బుదుం
గున తుఱినిగిపోయింది.

ఇక, నాలుగో ఆమ్మాయి—“భగవానే!
కంటేకి ఇంపయిన చక్కటి రూపం లేక
పోతే, ఈ లోకంలో మరి ఏముం పేమాత్రం
సార్దకమున్నది? అన్నీ అందానికి తరవాతి
వేసు. కసుక, దబ్బిపండువంటి పచ్చటి
శరీర చ్చాయాతే, పున్నమచందునివలె
కలకలలాడే ముఖంతే, మన్మథునివంటి
సొందర్యంకల భర్తను నాకు మళ్ళీ జన్మలో
ప్రసాదించు ప్రభూ!—” అని అంటూ,
బుదుంగున మునిగిపోయింది.

ఇలా చిత్రంగా, మనేవాంఛలు నెర
వేర్పుకోటానికని ఆ నలుగురు ఆమ్మాయిలు

సమ్మతు గంగమ్మ తల్లికి ప్రాణాలు అర్పించడం మాచి బ్రాహ్మణుడి మనమ్మలో అనెకభావాలు పరుగుతె త్తినాయి.

వాళ్ళ సాహసానికి అతను ఆశ్చర్య పోయాడు. అతనికికూడా ఎదో ఒక కోరిక కోరుకుని వచ్చిపోదామని ఆలోచన కలిగింది. అయితే ఏ కోరిక కోరుకోవాలి? “ఈ జన్మంతా తను దరిద్రంతేనే బాధ పడవలని వచ్చింది. కనుక మళ్ళీ జన్మలో ధనవంతుణ్ణి కావాలని కోరుకోవాలా? లేదా, ఇప్పటిమోస్తరు గయ్యాళి పెళ్లాం గాలుండా అనుకూలవతి కావాలని కోరుకోవాలా?” (బ్రాహ్మణుడికి చాలాసేపు ఏదితెగలేదు. ఇంతలో అతనికి ఆ అమ్మాయిల కోరికలు జ్ఞాపకం వచ్చినవి.

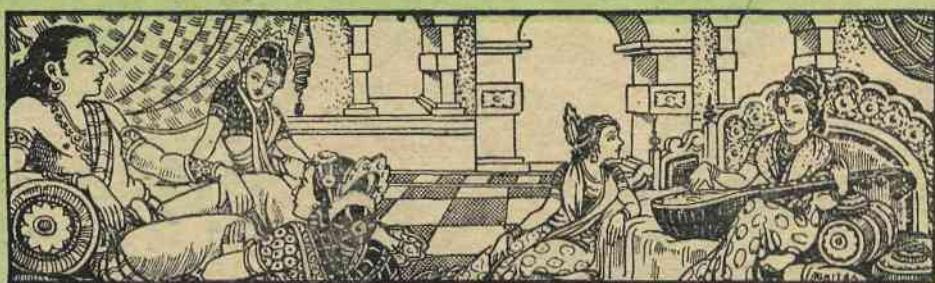
అయినా ఇంత ఆలోచన ఎందుకు? జీవితంలో మానవులు కోరపలసిన వన్ని, ఆ నలుగు రఘ్యాయిలూ కోరనేకోరారు.

కనుక, తనకు క్రమే తప్పింది అని అనుకుని, ఆ పేదబ్రాహ్మణుడు ఆంగాష్టం నడుముకి తిగించి, నదిలోకి దిగాడు.

“దేవా! నాది పక్కాలు చిన్న కోరిక పున్నది. ఇప్పుడు కోరికలతో మునిగిపోయిన ఆ నలుగురు కన్యలకూ నేను వచ్చేజన్మలో భర్తానయేటట్లు అనుగ్రహించు!!” అని ఆతను ఆ గుండంలో మునిగిపోయాడు!!!

వాళ్ళవాళ్ళ కోరికలప్రకారం మళ్ళీ జన్మలో ఆ అమ్మాయిలు నలుగురూ నాలుగు రాజకుటుంబాలలో జన్మించారు. బ్రాహ్మణుడు ధారానగరంలో సింధుల మహారాజు కుమారునిగా పుట్టాడు.

ఆయనే మన దేశంలో కీర్తిగడించిన భోజమహారాజు. ఆ నలుగురు అమ్మాయిలూ సుగంధి, పద్మగంధి, కనకవతి, చంద్రప్రభ అనే పేరుల తో భోజ మహారాజులు రాణి లయినారు.

పొపిష్టి ముఖాలు ।

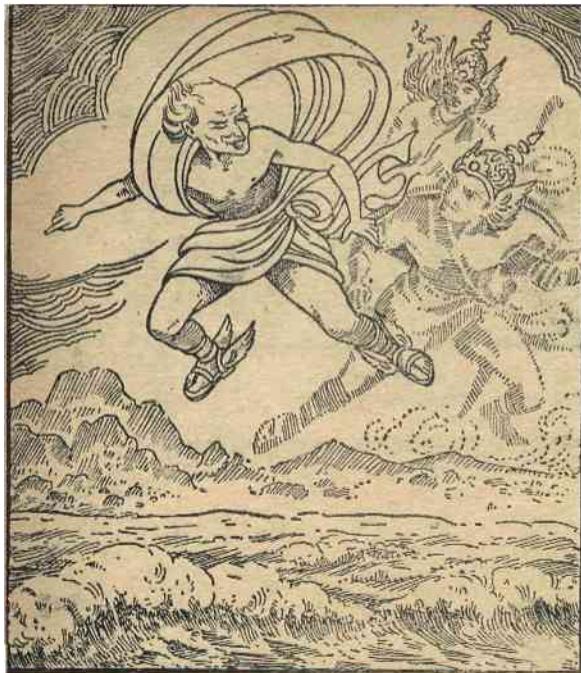
ఇప్పుడు వృద్ధుడూ, అతని ప్రక్కనే ధీరవర్యుడి కిరిటం గాలిలో తెలుతూ పొతూ పున్నారు. వీళ్ళ యెద్దరికి పైన యింకో గజం ఎత్తులో మరో కిరిటంకూడా గాలిలో తెలిపోతూపుంది. అది వృద్ధుడి మేనకోదలిదే. వృద్ధుడు బయలు దేరి, ఎక్కడికి వెళ్లినా ఆమెకూడా అదృశ్యంగా వస్తూనేపుంటుంది. ఈ సారి వృద్ధుడు ధీరవర్యుడిని కలుసుకున్నప్పటినించికూడా అమె ఆకాశంలో తెలుతూ వస్తూనేపుంది. ఈ సంగతి ధీరవర్యుడికి తెలియదు.

మధ్య దారిలో కిరిటంగా మాత్రమే కనిపిస్తున్న వృద్ధుడిమేనకోదలు వాళ్లతలల పైకి చాల దగ్గరికి వచ్చింది. ఆ కిరీణానికి రెక్కలుకూడా పుండటంవల్ల ఆ రెక్కల చప్పుడు ధీరవర్యుడి చెవిన పడింది. “ఏమిటి, తాతా ఏదో రెక్కల చప్పుడవు తోంది?” అని అడిగాడు.

“అది ఈ తు చప్పుడు కాదు. నా మేన కోదలు ఒకామె పుంది. ఆమెకూడా నీలాగే ఇక మాయకిరిటం ధరించి మొదటినించీ మనతోపాటు పస్తాంది. ఆమె కిరిటానికి రెక్కలుకూడా పుస్తై. నువ్వు విన్నది ఆ రెక్కల చప్పడే. ఆమె మనిద్దరికి పైగా పున్నది చూడు” అని చెప్పాడు వృద్ధుడు.

ధీరవర్యుడు తల పైకెత్తి చూశాడు. వృద్ధుడు చెప్పినట్లుగానే యింకో కిరిటం, రెక్కలు రెపరెప కొట్టుకుంటూ వస్తూపుంది.

అలా వాళ్లు వస్తూ పుండగా, ఒకచోట వృద్ధుడు “మనమడా, ఇక జాగ్రత్త. ఆ రాక్షిసుడుండే చేటికి చాల దగ్గిరగా వచ్చాము. పారపాటున నీవు వాడివంక చూశావు. రాత్రిప్రాణంలే వెంటనే రాయిగా మారి పోతావు. ఇంతవరకూ మనం పడ్డ కష్ట మంతా వృధా అవుతుంది. అందువల్ల చాల జాగ్రత్తగా పుండు” అని పోచ్చరించాడు

“అలాగే తాతా, మరి మీరు మాత్రం కళ్లు మూసుకుని పుండవద్దా ?” అని అడిగాడు ధీరవర్యుడు.

“మేము వాడిదగ్గిరికి రాము. అందువల్ల మేము కళ్లు మూసుకోవలసిన అవసరం లేదు, నీళ్ల మాత్రం చాల జాగ్రత్తగా వుండాలి. వాడు ఏమిచేస్తున్నాడే వాడివంక చూడకుండా నువ్వు చూడగలగటానికి నీడాలును అద్దంలా తే మ మ న్నా ను. డాలుని అందుకు ఉపయోగించుకో” అని చెప్పాడు పృథ్వుడు. నరే న న్నా డు ధీరవర్యుడు.

ఇప్పుడు వాళ్లు ఒక సముద్రంపైన ఎగురుతున్నారు. క్రింద సముద్రపు ఇట్టుకు కొంత దూరంలో ఆ రాక్షసుడు గుర్తుపెట్టి నిద్రపోతుండటం వృథ్యుడికి కనిపించింది. వాడి తలల మీదపున్న పాములు బుసలు గాదుతున్న శబ్దంకూడా వినిపిస్తాంది.

“ఆదుగో ఆక్కుడ సముద్రపు ఇట్టున చూడు. నీపు చంపవలసినది వాడి నే. కిరిటం క్రింద మాయమై వున్నావు కనుక నువ్వు ఎక్కుడ పున్నదీ వాడు తెలుసుకోలేదు కాని వాడిని నువ్వు చూడగలపు. చూడగలను కదా అని వాడి వంక మామూలుగా చూసేవు జాగ్రత్త. నీ డాలు లోకి వాడి ప్రతిబింబం కనిపుంది కనుక డాలులో చూస్తాపుందు. నేను నీకు యాది పరకు యిచ్చిన కత్తు వాడిని నరకట్టానికి పనికివస్తుంది. ఒక్కవేటున వాడి తలలని నరిక, వాటిని ఈ సంచిలో పెట్టి విగించి తీసుకురా” ఆస చెప్పి యక్కిటి యిచ్చిన మాయ సంచి యిచ్చాడు పృథ్వుడు.

“ఇదేమిటి? ఈ సంచిని ఆకలి తీర్చుకునేందుకేకదా వాళ్లు మనకు యిచ్చింది. దీంట్లో ఆ పాపిష్టి తలలని పెట్టుటిమేమిటి? ఇనా అంత పెద్దతలలు ఈ చిన్నసంచిలో

ఎలా పట్టుతె ?”

అని అ దిగా రు థిర పర్చుడు.

“ఆదంతా అనవసరం. నేను చెప్పినట్లు చెయ్యి. ఈ ఆలస్యంచేస్తే లాభంలేదు. వాడు నిద్రలేచాడంటే మళ్ళీ ఏడాదివరకూ నిద్రపోదు. వెంటనే పొ” అని తిందరచెసి థిరవర్షుణి తరిమాడు వృద్ధుడు.

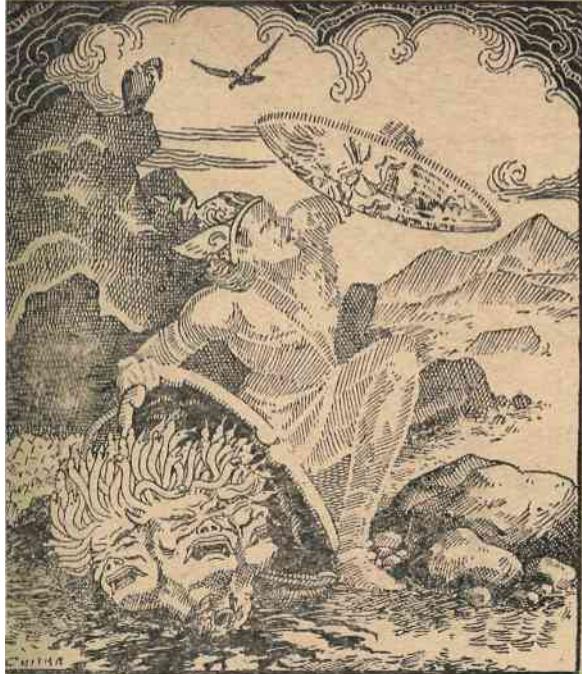
థిరవర్షుడు ఎకాయొకిని సముద్రపు ఒడ్డు కు వ చ్చి, అ రాక్షసుడిపైకి కొద్ది దూరంలో గాలిలో తెలుతూ సమయం కొసం చూస్తున్నాడు. రాక్షసుడు దిట్టంగా నిద్రపోతున్నాడు. కానీ వాడితలలమీద

పున్న పాములు బ్రహ్మండంగా బుసలు కొడుతున్నాయి. ఆదంతా థిరవర్షుడు తన డాలులో చూసి కనిపెడుతూ న్నాడు.

దూరాన్నించి ఆకాశంలో వృద్ధుడూ అతని మేనకోడలు కూడా యిది చూస్తూ నే వున్నారు. థిరవర్షుడు ఆలస్యం చెయ్యటం చూచి వృద్ధుడు “ఇంకా చూస్తావేం, నరుకు” అని పెద్దగా కేకవేశాడు.

ఈ కేక థిరవర్షుడి చెవిన పడట మెమిటి, థిరవర్షుడి చెతిలోపున్న కత్తి రాక్షసుడి మెడమీద పడి స క్రుస మూడు తలలు ముండంనించివేరుకొవటి మెమిటి

ఒక సారగా జరిగినే. ఇక ధీరవర్యుడు ఆతలల్ని సంచీలో పెట్టబానికి మూతివిప్పి, మూతిని వెడల్పుగా లాగాడు. లాగినకాదీ సంచీ మూతి పెద్దది అప్పతూనే వుంది. ఇకనేం రాక్షసుడి తలలని దాంటో పెట్టి మళ్ళీ మూతి బిగించాడు. సంచీలోంచి రాక్షసుడి తలలమీద వున్న పాములు ఇంకా బుసలు కొడుతూనే వున్నాయి.

మరికొంతసేపటిలో ధీరవర్యుడు సంచీతో సహి వృద్ధుడూ వాళ్ళు వున్నచోటికి చేరుకున్నాడు. "రాక్షసుడితలల్ని నువ్వునరికినా, ఇంకో ఆరునెలలదాకా ప్రాణంపుంటుంది.

అందుచేత సంచీమూతిని ఏలాచి పరిష్కారుల్లో విప్పనే కూడదు." అన్నాడు వృద్ధుడు.

ఆలాగే వృద్ధుడు మామూలు రూపంతో, ధీరవర్యుడు కిరీటం రూపంతో వృద్ధుడి మేనకోడలు రెక్కల కిరీటంరూపంతోనూ గాలిలో తెలిపాతూ మరో మూడు రోజుల కల్గా దుష్టపాలుడి రాజ్యం చేరుకున్నారు.

మేనల్లాడు తిరిగి ప్రాణంతో తన ఎదటికి వస్తున్నాడని తెలిసేనరికి దుష్టపాలుడు తన చెవులను తానే నమ్మిలేకపోయాడు. అయినా, ఎంతోమెచ్చుకున్నవాడిలా వాళ్ళకి ఎదురు వచ్చి, వృద్ధుడు వాళ్ళవంక చూపుతూ, "వీళ్ళవరు" అని అడిగాడు.

"సీతు నాకు ఒప్పజెప్పిన పనిని జయి ప్రదంగా నెరవెచ్చి తిరిగి నేను బ్రతికి ని ఎదటికి రాగలిగింది వీళ్ళు సహాయింపల్లనే. వీళ్ళు లేకపోతే నేను ఒక రాయిగా మారిపోయి వుండేవాడిని. నేను చంపిన రాక్షసుడితలలు ఇదుగో ఈసంచిలో వున్నాయి. కానీ వాటవంక చూడటానికి వీలులేదు" అని చెప్పాడు ధీరవర్యుడు.

"చంపానన్నావుకదా. ఇక ఆతలల్ని చూపచాదా, అంత ప్రమాదంవిముంది?" అన్నాడు దుష్టపాలుడు.

“చాలాప్రమాదం జరుగుతుంది. ఇంకో అరునెలల వరకూ ఆ తలలకి ప్రాణం పుంటుంది. ప్రాణం పుండగా వాటవంక చూసిన వాళ్లు అపశంగా రాయి ఐషితారు. నిష్ఠ ఆంతగా చూడదలుచుకుంటే యింకో అరునెలలు కిపికపట్లు” అన్నాడు.

“దానివంకచూస్తేనే రాయి అయిపోయే లాగైతే, మరి నుష్య ఆ రాక్షసుడిని వంపి తలలు ఎట్లా తెగలిగావు? నీదంతా చూడ బోతే డెంగవేషంలాఫుంది. ఏమైనానరే ఆ తలలని చూడవలసిందే” అని పట్టుబట్టారు మంత్రులు. రాజు కూడా “నిజం. నిజం.

తలలని చూపితీరవలసిందే. లేకపోతే మళ్లీ వెళ్లిపొవలసిందే” అన్నాడు.

పృథ్వియూ, పృథ్విడి మేనకోదలుకూడా రాజుకి ఎన్నోవిధాల చెప్పి చూశారు. “ఎందుకు ఆనవనరంగా పట్టుబట్టుకు కూర్చుంటారు? ఏ నిమిషాన ఆ తలలవంక మీరు చూస్తే ఆ నిమిషాన మీరందరూ ఒక్కసారిగా రాళ్లు అయికూచుంటారు” అని ఎంతో నచ్చచెప్పారు.

ఏలులేదన్నారు మంత్రులు. రాజు ఆంతే అన్నాడు. “సరే మీ కర్మం. మేము చెప్ప వలసిందంతా చెప్పాం. వినకపోతే మేమేం

చేస్తాం” అంటూ వృద్ధుడు మళ్ళీ థిరవర్యుడి నెత్తినా, తన మేనకోడలినెత్తినా మాయ కిరిటాలు పుంచాడు. వాళ్లు మాయమై పొయి, ఆచేట గాలిలో రెండు కిరిటాలు మాత్రం నిలిచినె.

ఇది చూచేనరికి దర్శారులో వున్నవాళ్లంతా ఆశ్చర్యపోయారు. అప్పుడు వృద్ధుడు అన్నాడు “అభిరిపారిగా నేను చెబుతున్నాను. ఈ తలలని చూచితిరాలని మొండిపట్టు పవలండి. కాదు కూడదంటే మరొక కీళంలో మీరు నిలుచున్నచేట్ల మీబిమలు రాతివిగ్రహాలు మిగులుత్తే.”

ఇంత చెప్పినా వాళ్లకి నమ్మకం కలగ లేదు. వాళ్లు ముగ్గురూ చేరి తమని మోసం చెట్టున్నారని అనుకున్నారు. “రాళ్లుగా మారిపోయినాసరే ఆ తలలని చూచితిరాలి సిందే” అన్నారు అందరూ ఒక్కసారి.

ఇక చెప్పి లాభంలేదనితలుసుకున్నాడు వృద్ధుడు. సంచిని అక్కడ నేలమీదపుంచి థిరవర్యుడితో చెప్పాడు—“నేను బయటికి

పొతున్నాను. ఇదివరకు నే చెప్పిన సంగతు లన్నీ జ్ఞాపకం పుంచుకుని సంచిమూతి విప్పు. వాళ్లు చూసిన తర్వాత మళ్ళీ దానిని సంచిలో బిగించి సమ్మ కెవెయ్యా. వస్తాను” అని. సరే నన్నాడు థిరవర్యుడు. వృద్ధుడు సంచిని ఆక్కడ పదిలి సింహాద్వారం దగ్గరికిపోయి వీధివైపుకు చూస్తా సుంచున్నాడు.

“మామా, సెలాత్తు” అంటూ థిరవర్యుడు తన డాలులో సంచిని చూస్తా మూతి విప్పాడు. మూతి విప్పి విప్పుటంతో దాంట్లోంచి రాక్షసుడితలలు ఎగిరి నేలమీద పడినె. వెంటనే దర్శారులో వున్నవాళ్లు ఎక్కుడివాళ్లక్కడ రాతివిగ్రహ లైపోయారు.

ఆ తర్వాత, థిరవర్యుడు తల్లిని కలుసు కుని అంతా చెప్పాడు. ఆమె చాలా సంతోషంచింది. వృద్ధుడి మేనకోడలు థపళు మారిని యిచ్చి తన కొడుకుట్ట పెల్లి చెనింది. ప్రజలంతా నంతో మించారు కొత్తరాజుసుచూసి. [అయిపోయింది]

శుండమూలు

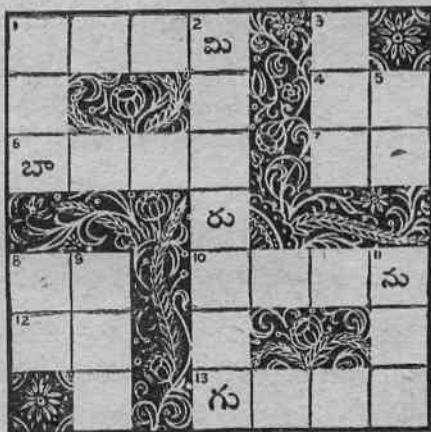
ప్రెజిల్ట్

(భాషాభివృద్ధికి)

ఆదారములు

అప్పము

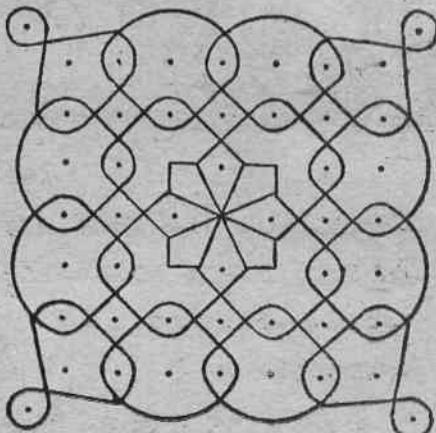
1. మగతనము	8. పెద్దబూర్
4. న్యప్పము	10. ఒక అట పేరు
6. సెణసు	12. వంద్రెంటు రాసు
7. భాగము	13. ఉపాధ్యాయులు

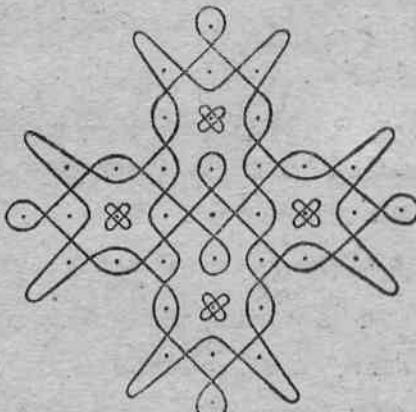
విలమ్మ :

1. దీపావళి నాడు	8. నీతి లో ఈదెడు
వెలిగించవచ్చు	పక్కి
2. చీకటి లో ప్రకాశిం	9. నీల్లు దీనిగుంతా
చెడి పురుగు	చొత్తవి
3. వ్రవంచము	11. నీతితే నూనె
5. సీళ్లు వేయుటకు	తయారు చేయ
ఉపియోగింతురు	వచ్చును

ము గ్గు లు

ఆర. జానకి, ఏలూరు

యన్. పద్మావతి, బల్లారి

పిల్లల పెంపకం

పిల్లలకుమాతుం

ఆ టు లు

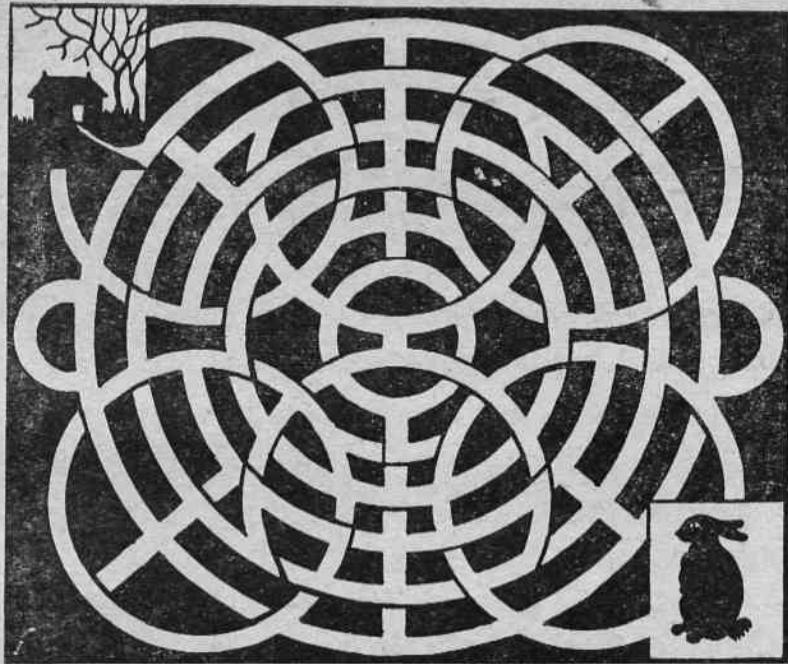
పిల్లలు అటలాడటం ఈరికే తమాషాకోసం కాదు, అటలాడటంవల్ల ఎంతే ఉపయోగ మన్నది. శరీరం ఆరోగ్యంగా వుంటుంది, జీర్ణశక్తి వృద్ధి అఫుతుంది, బుద్ధిబలం వికసిస్తుంది. తేడి పిల్లలతే కలిసిమెలిని నేప్పంగా ఉండటం అటవాటవుతుంది.

ఈయలలో పథుకొనివున్న వసిపాప సయితం ఎన్నే అటలాడతాడు. పైన వేలాడకట్టిన చిలకల పంజరం చూచి నవ్వుతాడు; చేతులతేనూ కాళ్లతేనూ సైకిలు తెల్పుతాడు!! పిల్లలు పెరిగి పెద్దకావడానికి నహాయపడే అనలు రహస్యం వారు ఆడే ఈ అటలే! కనుకనే ఏ వయసు పిల్లలకు తగిన ఆ అటలు ప్రకృతిలోనే ఏర్పడివున్నాయి.

చిన్న పిల్లలకు అటవస్తుపులు బోమ్మలు, కొంచెం ఎదిగినవాళ్లు దాగుడు మూతలు, దొంగను పట్టుకోవటం మొదలయిన ఆటలంపే సరదా వడతారు. పెద్ద ఐతే బంతులాటమీద మోజువడతారు. ఇంకా ఎదిగిన పిల్లలకు ఉపట్లు, బల్రికిత వంట పెద్ద ఆటలున్నాయి. పిల్లల ఆరోగ్యంకోసం మన శూర్యులు కొన్నివందల రకాల క్రిడలు ఏర్పరిచివున్నారు. ఇటీవల కాలిబంతి ఆట, శ్రికట్ మొదలయిన కొత్త రకాలుకూడా వచ్చాయి.

పిల్లలకు తిండి, బట్ట ఎంత ముఖ్యమో, శరీర పరిక్రమ అంతకంటే ముఖ్యం. కనుక, ఏ ఆటలాడటానికయినా, ప్రతి గ్రామంలోనూ పిల్లలకోసం ఆటప్పలం ఒకటి కేటాయించడం చాలా అవసరం.

మీ పెద్ద మ్ము

ఈ కుండలు ఇంటినుంచి బయలుదేరి, అలా తిరుగుతూ తిరుగుతూ చాలదూరం వచ్చేసింది. ముళ్ళి యింటకి ఎలా పోవాలో పాపం దానికి తెలియలేదు. మీరు దారి మాపించి జాగ్రత్తగా దాన్ని యింటిదగ్గరకు చేర్చండి చూదాం.

మ	గ	టె	మె	లూ	
తొ			ఱు		క ల
బూ	గు	బూ	గు		ము కు
			రు		
బూ	కూ			పు	లి చు ను
తు	ల		రు		పు
				గు	రు వు లు

11-వ పెచ్చినోని చిక్కు
హొష్టులకి జవాబు :
4, 8 సెంబట్టగల హొష్టులు
దెండూ ఒక్కమాదిరిపి

జ
వ
బు

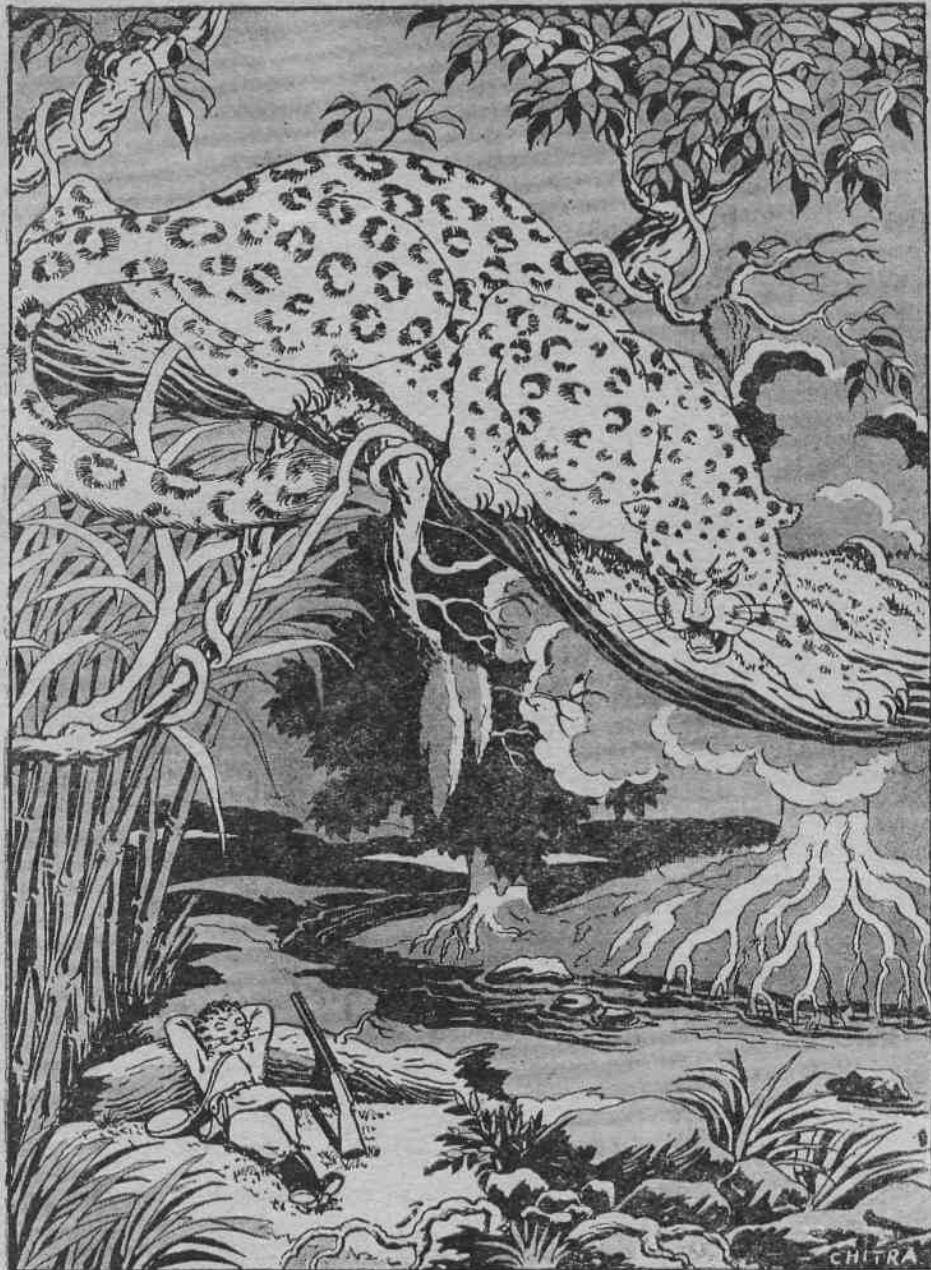
విజ్ఞానంలోని గమ్మత్తులు

తొండను ఎప్పుడయనా చూచారా? — అది ఈ నిమిషంలో ఒక రంగు, మళ్ళీ నిమిషంలో మరొక రంగుతో చాలా చిత్రంగా కనపడుతుంది. ఎరుపు, పచ్చ, నీలం— ఇటువంటి రంగులన్నీ దాని బంటిమీద అగుపడతయి. ఈ రంగులు మనం స్వయంగా ఇంట్లో చేసుకోవచ్చు, ఎలా అంటారా?—

పసుపు, సున్నం, మూడు గాజుగొట్టాలు, నీళ్ళు, నిమ్మపండు—ఇవి మనకు కావల స్విన సామగ్రి. ఒక గాజు గొట్టంలో నీళ్ళు పోసి అందులో కొంచెం పసుపు కలిపి, ఒక దగ్గిర ఉంచాలి. రెండో గొట్టంలో సున్నపు నీళ్ళు పోసి, అవి ఒకచోట పెట్టాలి. కొంత సేపటికి, పసుపునీళ్ళూ సున్నపునీళ్ళూ చక్కగా తేరుకొంటాయి. అప్పుడు మూడో గాజుగొట్టం తెచుకొని, అందులోని కొన్ని నీళ్ళు, ఇందులోని కొన్ని నీళ్ళు అందులో పోసి తమాపా చూడండి. ఆ నీరూ ఈ నీరూ కలియగానే, వాటి అసలు రంగులు పోయి, కొత్తగా అందమైన నారింజపండు రంగు బయలుదేరుతుంది. ఇది చిత్రం కాదూ!

మరొక గమత్తు: మీదగ్గిర నిమ్మపండు ఉన్నదికదా? అది రనం పిండి, ఆ నిమ్మ రనం అయిదారు చుక్కలు ఇప్పుడు తయారయిన నారింజరంగు వ్రద్దాకంలో వేసినట్టయితే. నారింజరంగు మారుమై, మళ్ళీ మాపులు పసుపు రంగుగా మారి పోతుంది.

ఈ మేజిక్కు చూచినవాళ్ళందరూ ఐలై బాగా పుండని సంతోషించి ఆశ్చర్యపోతారు.

CHITRA

ఈ బొమ్మకి ఎక్కడెక్కడ ఏయె రంగులు వెయ్యాలో అలోచించి ఆట్లా రంగులువేసి నీద్గిర పుంచుకోండి. వచ్చేనెల (మే) చందమామ ఆట్లప్పిద ఈ బొమ్మను సరియైన రంగులతో మొము వెస్తూం. అప్పుడు మిరు తంగులువేసిన బొమ్మని దానితో పొల్పుకోండి.

సూక్తలు పిల్లలతో ముచ్చటలాడుతున్న మన గవర్నర్ జనరల్ ‘రాజుజీ’

తండ్రి-కొడుకులు

పున్తకము రెండవ ముద్రణ తయారైనది. ప్రతులు కావలసినవారు 0-9-0 తపాలా విళ్లలు పంపండి. తేదా మా ఏషంటిను ఆడగండి. పున్తక వ్యాపారాలకు నూరుకి 25% కమీషను యిస్తాము. కావలసిన ప్రతులకు వెంటనే వ్రాయండి.

చందమా మ పట్టి కే షన్సు

పాస్టుబాక్సు నెం. 1686, మద్రాసు-1.

వేసవి 6

హయగోలిపే దుస్తులు
కావాలి సుమా.

మీకు, మీ పెల్లలకు
ఆనందమూ, సాగస్తూ
యాచ్చే

బి.డి.యం.కంపెనీ

[కె.పొచ్చ. ష్టోమారావు అండ్ సస్సు]
బెంగుళూరు వారి

**SAMSONS
DRESSES**

మన్మికగల దుస్తులను
నిత్యమూ వాడండి

అగ్రమైజర్లు :

అంధకు :
జ. వెంకటప్రయ్య అండ్ సస్స,
గాంధినగర్, బెజవాడ.

నిజముకు :

ఫ్రిండ్స్ ఎంపిరియం,
27, మానెమండి రోడ్, సికింద్రాజాదు.

డోంగ్రేగారీ

బాలామృతం

ఉంపొనమెవ రిడ్జిల్స్ ప్రఫెయిల్స్.
పండ్లు మౌలిచేటమ్ముడు అయ్యే విరేశనములు
నిరిపి, కంపున, అరోగ్యము నిష్పత్తి.

K.T. Dongre & Co. BOMBAY - 4

'చందమామ' కు
విజంట్లు కావాలి

విజంట్లు లేనిచేట్ల ప్రతి పూరా చిన్న చిన్న
విజంట్లు కావాలి. మీరు విజంటయి కొద్ది
కాపిలు కూడా తెప్పించుకోవచ్చును. మీరు
ప్రతినెలా 2.0-0 పంపుతూ పుంటే మీకు
7 కాపిలు పంపుతాము. ఈ పద్ధతిన మీకు
ప్రతినెలా 0.10-0 లా భం పుంటుంది.
పూర్తి వివరాలకు మాకు ప్రాయింది.

చందమామ ఆఫీసు,

పోస్ట్‌బాస్ట్ నెం. 1686, మద్రాస - 1.

ఆర్థద్రజ్యోతి

ఉగాది సంచిక

శుటుంబరావు, రామకృష్ణాన్ని, శ్రీ శ్రీ, మునిమాణిక్యం, చలం,
ధనికొండ, సారిన్, మా. గోళె, పి. రామచంద్రమూర్తి, నార్ల,
మున్నగు ప్రముఖుల ఉత్తమ రచనలతో

యం. బి. వి. అచార్య, యన్. వి. యన్. రామారావు, తేజోమూర్తుల
శేఖరాపు, వి. రామారావు, పి. సరసింహమూర్తి, మా. గోళె
మున్నగు చిత్రకారుల అందమైన ఏకవర్ష, త్రివర్ష చిత్రాలతో

200 పేజీలతో ఎంతో అక్రూవంతంగా
ఉగాదినాడు వెలువరుతోంది

మీ కాపీకరకు నేడె జాగ్రత్తపడండి.
సంచిక వెల రు. 1-0-0

అంద్రజ్యోతి కార్యాలయం,
37, ఆచారపున వీథి, మద్రాస 1.

Chandamama, April '49

Photo by N. Ramakrishna

తా - ధీన్ - తా - కిట్ - ధ

